

172

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW

z dnia 2 kwietnia 1963 r.

w sprawie przydziałów, rozdzielników i uzgodnień dostaw oraz ogólnych warunków dostaw w obrocie krajowym pomiędzy jednostkami gospodarki społecznej.

Na podstawie art. 3 dekretu z dnia 29 października 1952 r. o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzenia (Dz. U. Nr 44, poz. 301 i z 1956 r. Nr 54, poz. 244) i art. 3 ust. 1 dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umowach dostawy pomiędzy jednostkami gospodarki społecznej (Dz. U. Nr 16, poz. 87) oraz § 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1956 r. w sprawie określenia organów administracji państwowej, na które przechodzą niektóre uprawnienia Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i jej Przewodniczącego (Dz. U. Nr 58, poz. 270), w związku z § 1 zarządzenia nr 21 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 lutego 1959 r. w sprawie zlecenia Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów czasowego wykonywania niektórych uprawnień Prezesa Rady Ministrów (Monitor Polski Nr 17, poz. 73) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się:

- 1) na podstawie art. 3 dekretu z dnia 29 października 1952 r. o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzenia (Dz. U. Nr 44, poz. 301 i z 1956 r. Nr 54, poz. 244) ogólne przepisy o przydziałach, rozdzielnikach i uzgodnieniach dostaw, zawarte w załączniku nr 1;
- 2) na podstawie art. 3 ust. 1 dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umowach dostawy pomiędzy jednostkami gospodarki społecznej (Dz. U. Nr 16, poz. 87) — ogólne warunki dostaw pomiędzy jednostkami gospodarki społecznej w obrocie krajowym, zawarte w załączniku nr 2.

2. W sprawach nie unormowanych ogólnymi warunkami dostaw stosuje się przepisy kodeksu zobowiązań oraz innych ogólnie obowiązujących przepisów w zakresie umów sprzedaży.

§ 2. Jednostki państwowe obowiązane są, z wyjątkiem przypadków określonych w ogólnych warunkach dostaw, dochodzić wykonania zobowiązań, a w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania potrącać odszkodowanie przy zapłacie ceny.

§ 3. 1. Jednostka gospodarki społecznej nie może odmówić zawarcia umowy dostawy, jeżeli wykonanie umowy będzie możliwe w ramach ustalonego przez nią i zatwierdzonego we właściwym trybie planu jej działalności, bez naruszenia obowiązujących przepisów lub zobowiązań zaciągniętych uprzednio względem innych osób.

2. Jednostki zbytu powinny w ramach swego zakresu działania i planów gospodarczych zapewnić zaopatrzenie jednostek gospodarki społecznej. Może to nastąpić w szczególności w drodze umów zawieranych bezpośrednio z producentami, uzgodnień dostaw zawieranych z jednostka-

mi nadrzędnymi producentów, ze skupu i z importu. Jednostkami zbytu są przedsiębiorstwa przemysłowe, obrotu towarowego i inne oraz nadzorujące je zjednoczenia (jednostki równorzędne), jeżeli do ich zakresu działania należy sprzedaż lub organizowanie dostaw produkcji własnej lub obcej. Właściwość tych jednostek w zakresie zbytu określają zarządzenia o ich powołaniu lub porozumienia branżowe, a jeżeli chodzi o przedmioty rozdzielane — ustalone we właściwym trybie wykazy przedmiotów rozdzielanych.

3. Właściwe jednostki zbytu lub inne organy w przypadkach i w zakresie określonych uchwałami Rady Ministrów mogą ograniczać lub czasowo wstrzymywać dostawy określonych rodzajów przedmiotów dla jednostek gospodarki społecznej posiadających nadmierne zapasy tych przedmiotów. Jeżeli ograniczenie lub wstrzymanie dostawy nastąpiło po zawarciu umowy, stosuje się przepis § 85 ogólnych warunków dostaw.

4. Jednostki, które sporządzają rozdzielniki, powinny uwzględniać w pełni potrzeby szczególnie ważnej produkcji, a przede wszystkim produkcji przeznaczonej na eksport oraz dla realizacji innych priorytetowych zadań gospodarczych, określonych odrębnymi uchwałami Rady Ministrów.

5. Jednostka gospodarki społecznej, która otrzymała w tym samym czasie dwa lub więcej zamówień na przedmioty nie rozdzielane, obowiązana jest przede wszystkim zawrzeć umowy na dostawy przedmiotów przeznaczonych na eksport, elementów kooperacyjnych i na inne cele uznane przez Radę Ministrów za priorytetowe.

6. Jednostka gospodarki społecznej, której złożono zamówienie na dostawy przedmiotów z rezerwy bilansowej na cele eksportowe, obowiązana jest je przyjąć i wykonać w terminie żądanym w zamówieniu, nawet jeżeli spowoduje to opóźnienie wykonania innych dostaw, z wyjątkiem dostaw, które zgodnie z ust. 4 korzystają z pierwszeństwa przy przyjmowaniu zamówień.

7. W razie niemożności wykonania w terminie wszystkich dostaw, dostawcy powinni wykonywać przede wszystkim dostawy, którym zgodnie z ust. 4 i 5 służy pierwszeństwo przy przyjmowaniu zamówień. Nie zwalnia to dostawcy od odpowiedzialności za nienależyte (nieterminowe) wykonanie innych zobowiązań, chyba że w warunkach dostaw przewidziano inaczej.

8. Odbiorcy obowiązani są nabyte przedmioty używać przede wszystkim do wykonywania zobowiązań wynikających z zamówień, którym zgodnie z ust. 4 i 5 służy pierwszeństwo.

§ 4. Przepisy zarządzenia odnoszące się do ministrów stosuje się odpowiednio do przewodniczących komitetów i komisji sprawujących funkcje naczelnych organów administracji państwowej, kierowników centralnych urzędów, rządów centralnych związków spółdzielni, prezydentów wojewódzkich rad narodowych oraz prezydentów rad narodowych miast wyłączonych z województw, a przepisy odnoszące się do ministerstw — do komitetów i komisji sprawujących funkcje naczelnych organów administracji państwowej, centralnych urzędów, centralnych związków spółdzielni oraz właściwych wydziałów prezydentów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 5. 1. Traci moc zarządzenie Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 9 kwietnia 1959 r. w sprawie przydziałów, rozdzielników i uzgodnień dostaw oraz ogólnych warunków dostaw pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski z 1959 r. Nr 37, poz. 167 i z 1961 r. Nr 84, poz. 350):

- 1) w części dotyczącej przydziałów, rozdzielników i uzgodnień dostaw — z dniem ogłoszenia niniejszego zarządzenia,
- 2) w pozostałej części dotyczącej ogólnych warunków dostaw pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej — z dniem 31 maja 1963 r.

2. Jeżeli przepisy szczególne powołują się na przepisy uchylone (ust. 1) albo odsyłają do tych przepisów, stosuje się odpowiednio przepisy wprowadzone niniejszym zarządzeniem.

§ 6. 1. Przepisy zarządzenia nie naruszają tych przepisów o przydziałach, rozdzielnikach i uzgodnieniach dostaw oraz branżowych warunków dostaw, które zgodnie z § 32 uchwały nr 314 Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 1961 r.

w sprawie usprawnienia kooperacji przemysłowej (Monitor Polski Nr 69, poz. 296 i Nr 85, poz. 363) zachowały moc po dniu 1 stycznia 1962 r. albo które zostały wydane po dniu 1 stycznia 1962 r.

2. W sprawach nie unormowanych w przepisach szczególnych o przydziałach, rozdzielnikach i uzgodnieniach dostaw oraz w branżowych warunkach dostaw stosuje się ogólne przepisy o przydziałach, rozdzielnikach i uzgodnieniach dostaw oraz ogólne warunki dostaw wprowadzone tym zarządzeniem.

§ 7. 1. Do zobowiązań powstałych przed dniem wejścia w życie zarządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe (§ 5), chyba że przepisy ust. 2 stanowią inaczej.

2. Przepisy ogólnych warunków dostaw ustalonych w § 1 ust. 1 pkt 2 stosuje się do zobowiązań, które powstały przed dniem jego wejścia w życie, jeżeli chodzi o skutki prawne zdarzeń, które nastąpiły po jego wejściu w życie. W szczególności stosuje się przepisy:

- 1) o skutkach niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania,
- 2) o terminach zapłaty ceny i o gwarancji, jeżeli niewykonanie zobowiązania lub zwłoka nastąpiły po wejściu w życie tego zarządzenia albo jeżeli po tym terminie przedmiot został odbiorcy wydany.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów o ogólnych warunkach dostaw pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej, które wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1963 r.

Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów:
St. Jędrzychowski

Załącznik nr 1 do zarządzenia Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 2 kwietnia 1963 r. (poz. 172).

OGÓLNE PRZEPISY O PRZYDZIAŁACH, ROZDZIELNIKACH I UZGODNIENIACH DOSTAW

Spis rozdziałów.

- Rozdział 1** — Rozdzielnictwo przedmiotów przeznaczonych na zaopatrzenie materiałowo-techniczne.
Przepisy wstępne (§§ 1—4).
Przydziały zaliczkowe (§ 5).
Przydziały dodatkowe (§§ 6 i 7).
Zmiany planów rozdziału (§ 8).
Rozdzielniki (§§ 9—13).
Odstępowanie i zrzeczenie się przydziałów (§§ 14—18).
- Rozdział 2** — Zakupy przedmiotów nie rozdzielanych oraz zakupy przedmiotów rozdzielanych w drobnych ilościach (§§ 19 i 20).
- Rozdział 3** — Dostawy przedmiotów w razie awarii oraz dostawy na cele naukowo-badawcze.
Dostawy przedmiotów w razie awarii (§ 21).
Dostawy przedmiotów przeznaczonych na cele naukowo-badawcze (§ 22).
- Rozdział 4** — Uzgodnienia dostaw (§§ 23 — 29).
- Rozdział 5** — Rejonizacja dostaw przedmiotów przeznaczonych na zaopatrzenie ludności.
Przepisy ogólne (§§ 30—32).
Przedmioty nie rozdzielane (§ 33).
Przedmioty rozdzielane centralnie (§ 34).

Rozdział 1.

Rozdzielnictwo przedmiotów przeznaczonych na zaopatrzenie materiałowo-techniczne.

Przepisy wstępne.

§ 1. 1. Przedmioty (artykuły) zaopatrzeniowe dzielą się na rozdzielane i nie rozdzielane.

2. Przedmioty rozdzielane są wymienione w wykazie artykułów rozdzielanych, ustalonym odrębnymi przepisami.

3. Przedmioty wymienione w wykazie, o którym mowa w ust. 2, pochodzące ze źródeł produkcji nie wymienionych po stronie przychodowej planów rozdziału, nie podlegają przepisom o rozdzielnictwie i należy je traktować jak nie rozdzielane.

4. Jednostki gospodarki uspołecznionej, które produkują przedmioty podlegające rozdzielnictwu (ust. 3), i przedsiębiorstwa handlu zagranicznego, które zakupiły je za granicą, mogą sprzedawać te przedmioty wyłącznie jednostkom zbytu wymienionym w planie rozdziału (właściwa jednostka zbytu) lub na ich zlecenie, albo jednostkom, które posiadają wydany we właściwym trybie przydział (rozdzielnik, asygnatę) na zakup takich przedmiotów. W razie niezłożenia zamówień przez odbiorców uprawnionych do nabycia przedmiotów na podstawie rozdzielnika lub asygnaty w terminie określonym w ogólnych lub branżowych warunkach dostaw, przedsiębiorstwo produkcyjne (handlu zagranicznego) powinno zaoferować właściwej jednostce zbytu te przedmioty do nabycia.

5. W razie nieprzyjęcia przez właściwą jednostkę zbytu lub jednostkę przez nią wskazaną oferty w terminie w niej określonym (ust. 4), nie krótszym jednak niż 14 dni od dnia złożenia oferty, przedsiębiorstwo produkcyjne może zmienić asortyment produkcji lub przedmioty już wyprodu-

owane zbyć dowolnej państwowej jednostce organizacyjnej, a w razie braku nabywców wśród państwowych jednostek organizacyjnych — spółdzielniom, z wyjątkiem spółdzielni zaopatrzenia i zbytu; brak nabywców wśród państwowych jednostek organizacyjnych i spółdzielni upoważnia do sprzedaży przedmiotu rzemieślniczym spółdzielniom zaopatrzenia i zbytu, rzemieślnikom oraz innym wytwórcom nie uspołecznionym.

6. Rzemieślnikom oraz innym wytwórcom nie uspołecznionym można sprzedawać zbędne przedmioty wyłącznie na cele produkcyjne i na wykonywanie usług lub dla potrzeb własnego gospodarstwa bez prawa odsprzedaży z zyskiem. Przed zawarciem umowy należy żądać od nabywcy złożenia oświadczenia na piśmie, do jakich celów przedmiot zostaje nabyty, i uprzedzić go o odpowiedzialności karnej za wprowadzenie przedmiotu do obrotu (art. 9 dekretu z dnia 29 października 1952 r. o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzenia — Dz. U. z 1952 r. Nr 44, poz. 301 i z 1956 r. Nr 54, poz. 244).

7. Prawa przedsiębiorstw państwowych przemysłu terenowego i spółdzielni pracy w zakresie zbytu wytworzonych przez nie produktów normują osobne przepisy.

8. Sprzedaż dokonywana być powinna po cenach ustalonych przez właściwe organy dla danej kategorii odbiorców.

§ 2. Przydziały przedmiotów rozdzielanych przyznawane są tylko jednostkom wymienionym w planach rozdziału.

§ 3. 1. Ogólna ilość przedmiotów, przeznaczona w planie rozdziału dla odbiorców określonego resortu, stanowi przydział roczny.

2. Organy sporządzające plany rozdziału przekazują je właściwym jednostkom zbytu do wykonania w razie otrzymania zamówień (§ 12).

§ 4. 1. Właściwa jednostka zbytu zawiadamia jednostki wymienione w planie rozdziału o wysokości przydziału (§ 3).

2. Zawiadomienie o wysokości przydziału powinno określić przydzielone przedmioty w nomenklaturze ustalonej w wykazie wymienionym w § 1 ust. 2.

3. Zawiadomienie o wysokości przydziału powinno nastąpić w takim terminie, aby umowy dostawy na podstawie rozdzielników mogły być zawarte w terminach ustalonych w warunkach dostaw.

Przydziały zaliczkowe.

§ 5. 1. Jeżeli przed ustaleniem planu rozdziału zachodzi potrzeba zawarcia umów dostawy, właściwi ministrowie mogą przyznawać przydziały zaliczkowe.

2. Przy przyznawaniu przydziałów zaliczkowych stosuje się odpowiednio przepisy § 4 ust. 2 i 3.

Przydziały dodatkowe.

§ 6. 1. W przypadkach wyjątkowych, uzasadnionych szczególnie ważnymi względami gospodarczymi, ministrowie wymienieni w planie rozdziału mogą składać wnioski o przyznanie przydziałów dodatkowych.

2. Wniosek o przyznanie przydziału dodatkowego składa się właściwej jednostce zbytu. Wniosek powinien być podpisany przez ministra lub osobę przez niego upoważnioną i dokładnie określać asortyment przedmiotów.

3. Do wniosku o przyznanie przydziału dodatkowego należy dołączyć uzasadnienie, które powinno zawierać w szczególności następujące dane:

- 1) czy przedmiot był przewidziany w resortowym projekcie planu zaopatrzenia materiałowo-technicznego, czy też został zaplanowany w niedostatecznej ilości,
- 2) czy dodatkowy przydział potrzebny jest do wykonania dodatkowych zadań i kto te zadania wyznaczył,
- 3) na jaki cel przedmiot ma być zużyty oraz normę zużycia na jednostkę produktu, jeśli norma taka obowiązuje.

4. Właściwa jednostka zbytu w ramach uprawnień przyznanych przez właściwego ministra przyznaje lub odmawia przyznania dodatkowego przydziału. Jeżeli właściwa jednostka zbytu nie jest uprawniona do przyznania przydziału dodatkowego, powinna w ciągu 7 dni przesłać wniosek, z podaniem możliwości i sposobu załatwienia, właściwemu ministrowi.

5. Do wniosku o przyznanie przydziału dodatkowego z rezerwy bilansowej na cele eksportowe należy załączyć:

- 1) zaświadczenie ministra nadzorującego jednostkę składającą wniosek, że wnioskodawca nie może wykonać produkcji z posiadanych zapasów, z bilansowej rezerwy resortowej lub z otrzymanych przydziałów oraz że wniosek dotyczy eksportu ponadplanowego,
- 2) zaświadczenie przedsiębiorstwa handlu zagranicznego stwierdzające, że umowa z odbiorcą zagranicznym na eksport przedmiotów, do których produkcji dostawa będzie użyta, została już zawarta lub że zawarcie takiej umowy przewidziane jest w najbliższym czasie; w zaświadczeniu należy wymienić także kierunki trudne dewizowo, na które produkcja ma być przeznaczona.

6. Minister nadzorujący odbiorców może ustalić, że zaświadczenia, o których mowa w ust. 5 pkt 1, będą wydawane przez podległą mu jednostkę, albo upoważnić podległe przedsiębiorstwa do składania oświadczeń zastępujących zaświadczenia, o których mowa w ust. 5 pkt 1.

§ 7. 1. W razie gdy potrzeba dodatkowych przydziałów wynika z uchwały Rady Ministrów nakładającej na resorty dodatkowe zadania, a uchwała ta nie określa rodzaju i ilości przedmiotów potrzebnych do wykonania zadań dodatkowych, zainteresowani ministrowie wystąpią o przyznanie przydziałów dodatkowych w trybie ustalonym w § 6. W uzasadnieniu wniosku o przyznanie przydziału dodatkowego należy powołać uchwałę nakładającą dodatkowe zadania.

2. Jeżeli uchwała Rady Ministrów określa rodzaj i ilości przedmiotów przeznaczonych na wykonanie zadania dodatkowego, odpowiedni przepis uchwały stanowi przydział dodatkowy.

Zmiany planów rozdziału.

§ 8. 1. W razie zmniejszenia przydziałów dla ministerstwa, właściwa jednostka zbytu zawiadamia o tym ministrów nadzorujących dostawców i odbiorców, którzy dokonają odpowiednich zmian w rozdzielnikach i wydadzą zarządzenia co do odpowiedniej zmiany lub rozwiązania umów zawartych już pomiędzy podległymi jednostkami.

2. Przed wydaniem decyzji o zmniejszeniu przydziału należy zasięgnąć opinii zainteresowanego ministra.

3. W razie gdy w planie rozdziału nie jest wymienione ministerstwo nadzorujące odbiorcę, lecz inna jednostka, zawiadomienie o zmniejszeniu przydziału właściwa jednostka zbytu doręczy tej jednostce.

Rozdzielniki.

§ 9. 1. Jednostki, które otrzymały zawiadomienie o wysokości przydziału (§ 4), sporządzają w ciągu 10 dni od dnia otrzymania zawiadomienia rozdzielniki obejmujące co najmniej 90% otrzymanego przydziału. W rozdzielnikach wymienienia się ilość przedmiotów dla poszczególnych zjednoczeń

lub innych organizacji i przedsiębiorstw bezpośrednio podległych ministrowi lub dla poszczególnych prezydów rad narodowych.

2. W terminie określonym w ust. 1 ministrowie zawiadamiają jednostki objęte rozdzielnikiem o ilości przydzielonych im przedmiotów.

3. Zjednoczenia i inne organy (organizacje) nadrzędne sporządzają w ciągu 10 dni od dnia otrzymania zawiadomienia rozdzielniki przedmiotów dla nadzorowanych odbiorców i w tym samym terminie zawiadamiają ich o ilości przydzielonych im przedmiotów.

4. Ministrowie mogą rozdzielić otrzymany przydział pomiędzy jednostki terenowe nadzorujące odbiorców w sposób i terminie określonym w ust. 1.

5. Jednostki terenowe, które otrzymały przydziały (ust. 4), sporządzają rozdzielniki i zawiadamiają odbiorców o ilości przydzielonych im przedmiotów w ciągu 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o wysokości przydziału.

6. Organ, który sporządza rozdzielnik, obowiązany jest w terminach określonych w ust. 3—5 przesłać odpis rozdzielnika właściwej jednostce zbytu.

7. Terminy określone w ust. 3—5 mogą być przedłużone na podstawie uzgodnienia między organem sporządzającym rozdzielnik a właściwą jednostką zbytu.

8. Jednostka, która sporządziła rozdzielnik, uprawniona jest do jego zmian. Zmiana rozdzielnika powinna być jednak dokonana w takim czasie, aby zamówienia mogły być złożone w terminach określonych w warunkach dostaw.

9. Rozdzielniki na część przydziału nie rozdzieloną w terminie określonym w ust. 1 (rezerwa przydziału) należy sporządzić i doręczyć w terminie uzgodnionym z właściwą jednostką zbytu. Przy sporządzaniu rozdzielnika rezerwy przydziałowej należy mieć na względzie potrzeby produkcji eksportowej oraz inne potrzeby priorytetowe.

§ 10. Właściwa jednostka zbytu może łącznie z zawiadomieniem o wysokości przydziałów (§ 4) przesłać jednostce wymienionej w planie rozdziału asygnaty, uprawniające do nabycia przedmiotów przydzielonych. Minister, który dokonał rozdziału asygnat, nie ma obowiązku zawiadomienia właściwej jednostki zbytu o tym, komu asygnaty zostały wydane.

§ 11. 1. W razie nienadesłania właściwej jednostce zbytu w terminie określonym w § 9 rozdzielników lub nadesłania rozdzielników obejmujących mniej niż 90% przydziału, przydział, na który nie nadesłano rozdzielnika, zalicza się do rezerwy bilansowej danego artykułu. Przepisu tego nie stosuje się do 10% rezerwy przydziału, chyba że rezerwa ta nie zostanie rozdysponowana w sposób i w terminach uzgodnionych z właściwą jednostką zbytu (§ 9 ust. 9).

2. Właściwa jednostka zbytu może również zaliczyć do rezerwy bilansowej te ilości przedmiotów, co do których odbiorca nie złożył zamówienia w terminie określonym w warunkach dostaw.

3. Jeżeli dostawca odstąpił od umowy z winy odbiorcy, wygasa prawo odbiorcy do nabycia przedmiotów na podstawie rozdzielnika lub asygnaty, a przedmioty te zalicza się do rezerwy bilansowej.

§ 12. 1. Rozdzielnik lub asygnata zobowiązuje właściwą jednostkę zbytu do zawarcia umowy na żądanie odbiorcy.

2. Właściwa jednostka zbytu może wskazać odbiorcy przedsiębiorstwo, które zawrze umowę dostawy przedmiotów objętych rozdzielnikiem lub asygnatą (§ 1 ust. 4). Z chwilą zawarcia tej umowy zwolniona ona zostaje od obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

3. Odbiorca nie ma obowiązku zawarcia umowy dostawy przedmiotów objętych rozdzielnikiem lub asygnatą. W razie gdy odbiorca nie złożył zamówienia w terminie określonym w warunkach dostaw, właściwa jednostka zbytu może odmówić przyjęcia zamówienia lub uzależnić przyjęcie od zgody odbiorcy na wykonanie dostawy w terminie późniejszym, przez nią wskazanym.

§ 13. 1. Odbiorcy objęci w planie rozdziału pozycją „różni odbiorcy pozarynkowi” zaopatrywani są w przedmioty rozdzielane bez rozdzielników na podstawie zamówień.

2. Właściwe jednostki zbytu nie mogą żądać od jednostek nadzorujących tych odbiorców opinii co do zasadności złożonych zamówień.

Odstępowanie i zrzekanie się przydziałów.

§ 14. Odstąpienie prawa do nabycia przedmiotów na podstawie rozdzielnika lub asygnaty jednostce tego samego resortu wymaga zgody organu, który sporządził rozdzielnik lub doręczył asygnatę. O dokonanym odstąpieniu prawa do nabycia przedmiotów na podstawie rozdzielnika organ ten zawiadomi właściwą jednostkę zbytu.

§ 15. Odstąpienie prawa do nabycia przedmiotu na podstawie rozdzielnika lub asygnaty innym resortom lub jednostkom wchodzącym w skład innych resortów wymaga zgody właściwej jednostki zbytu.

§ 16. 1. Zleceniodawca robót budowlano-montażowych może bez zgody właściwej jednostki zbytu odstąpić prawo do nabycia przedmiotu na podstawie rozdzielnika lub asygnaty albo sprzedać te przedmioty przedsiębiorstwu państwowemu wykonującemu na rzecz zleceniodawcy roboty budowlano-montażowe. O odstąpieniu prawa do nabycia przedmiotu na podstawie rozdzielnika lub sprzedaży zleceniodawca zawiadamia właściwą jednostkę zbytu.

2. Odbiorca elementów kooperacyjnych może w umowie o kooperację przemysłową bez zgody właściwej jednostki zbytu odstąpić producentowi tych elementów prawo do nabycia na podstawie rozdzielnika lub asygnaty przedmiotów potrzebnych do wykonania elementu albo sprzedać mu przedmioty zarówno rozdzielane, jak i nie rozdzielane.

3. Sprzedaż metali nieżelaznych może nastąpić tylko po uzyskaniu zgody Centrali Handlowej Metali Nieżelaznych lub upoważnionej przez nią jednostki.

4. Sprzedaż (ust. 2) przedmiotów rzemieślniczym spółdzielniom zaopatrzenia i zbytu, rzemieślnikom oraz innym jednostkom gospodarki nie uspołecznionej dozwolona jest tylko, jeżeli jednostki te nie mogą zaopatrzyć się w potrzebne im przedmioty w normalnym trybie. Sprzedaż dozwolona jest wyłącznie za zgodą jednostki nadrzędnej odbiorcy elementów kooperacyjnych, działającej na podstawie upoważnienia właściwego ministra.

5. Sprzedaż lub odstąpienie prawa do nabycia na podstawie rozdzielnika lub asygnaty przedmiotów rozdzielanych, z zastrzeżeniem przepisu ust. 3, dozwolona jest pod warunkiem, że:

- 1) zamówienie na wykonanie elementów kooperacyjnych zostało złożone po otrzymaniu przydziału przez producenta elementów kooperacyjnych i nie może być wykonane w ramach tego przydziału lub — ze względów na specjalne wykonanie i drobną ilość — nie jest możliwe nabycie przedmiotu w jednostce zbytu albo
- 2) właściwa jednostka zbytu nie wykonała w terminie dostaw objętych przydziałem.

6. Odbiorca elementów kooperacyjnych jest obowiązany powiadomić właściwą jednostkę zbytu o dokonaniu sprzedaży przedmiotu nabytego na podstawie rozdzielnika lub asygnaty i odebrać od producenta elementów koopera-

cyjnych przydział na nabycie przedmiotu, o ile producent przydział danego przedmiotu otrzymał.

7. Przepisy tego paragrafu nie naruszają uprawnień służących jednostkom gospodarki uspołecznionej na podstawie zarządzeń Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 21 grudnia 1956 r. w sprawie sprzedaży zbędnych artykułów nabytych na cele zaopatrzenia materiałowo-technicznego (Monitor Polski Nr 105, poz. 1211) i z dnia 31 grudnia 1956 r. w sprawie gospodarowania odpadkami w jednostkach gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski z 1956 r. Nr 106, poz. 1235 oraz z 1953 r. Nr 19, poz. 124 i Nr 43, poz. 248).

§ 17. Przepisu § 15 nie stosuje się w przypadkach, gdy odstąpienie przydziału lub prawa do nabycia przedmiotu na podstawie rozdzielnika lub asygnaty na rzecz innego resortu następuje na skutek zmian organizacyjnych. W tym wypadku o odstąpieniu przydziałów i prawa do nabycia przedmiotów na podstawie rozdzielników ministrowie nadzorujący jednostki, których dotyczy zmiana organizacyjna, zawiadamiają jednostkę zbytu.

§ 18. O zrzeczeniu się przydziału minister dysponujący przydziałem zawiadamia właściwą jednostkę zbytu.

Rozdział 2.

Zakupy przedmiotów nie rozdzielanych oraz zakupy przedmiotów rozdzielanych w drobnych ilościach.

§ 19. 1. Jednostki gospodarki uspołecznionej mogą dokonywać zakupów przedmiotów w punktach sprzedaży detalicznej jedynie w ilościach, które są zwykle sprzedawane w handlu detalicznym.

2. Przy zakupie detalicznym drobnymi ilościami przedmiotów rozdzielanych jednostka gospodarki uspołecznionej nie ma obowiązku wykazywać się prawem do ich nabywania ani asygnatą.

3. Zakupy powinny być dokonywane w punktach sprzedaży detalicznej wyznaczonych dla odbiorców pozarynkowych przez właściwy organ prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) oraz w punktach sprzedaży detalicznej prowadzonych przez właściwe jednostki zbytu.

4. W razie braku w danej miejscowości punktów sprzedaży, o których mowa w ust. 3, zakupy mogą być dokonywane w punktach sprzedaży przeznaczonych dla ludności.

§ 20. Hurtownia nie może odmówić sprzedaży przedmiotów rozdzielanych i nie rozdzielanych jednostce gospodarki uspołecznionej w ilościach, które zwykle sprzedawane są w detalu, jeżeli nabycie przedmiotu w punkcie sprzedaży detalicznej nie jest możliwe albo gdy przedmiot jest nabywany, zgodnie z oświadczeniem dyrektora przedsiębiorstwa, odbiorcy lub osoby przez niego upoważnionej, na potrzeby awaryjne albo dla celów naukowo-badawczych i doświadczalnych lub na wykonanie prototypów.

Rozdział 3.

Dostawy przedmiotów w razie awarii oraz dostawy na cele naukowo-badawcze.

Dostawy przedmiotów w razie awarii.

§ 21. 1. W razie awarii właściwa jednostka zbytu obowiązana jest zapewnić dostawę potrzebnych przedmiotów, nawet jeżeli odbiorca nie jest uprawniony do otrzymania żądanego przedmiotu na podstawie asygnaty lub rozdzielnika.

2. Zamówienie związane z awarią składa się właściwej jednostce zbytu nie później niż w ciągu 7 dni od daty awa-

rii. Do zamówienia dołącza się protokół awaryjny. Zamówienia złożone w związku z awarią podlegają wykonaniu w pierwszej kolejności.

Dostawy przedmiotów przeznaczonych na cele naukowo-badawcze.

§ 22. 1. Samodzielne jednostki naukowo-badawcze (instytuty, centralne biura konstrukcyjne, biura projektowe, centralne laboratoria itp.), które prowadzą działalność naukowo-badawczą lub wykonują prototypy, są upoważnione do nabywania przedmiotów rozdzielanych, potrzebnych im do celów naukowo-badawczych lub do wykonania prototypów, na podstawie oświadczenia ich kierownika, że ilość artykułów określona w rozdzielniku lub asygnacie nie jest wystarczająca na pokrycie ich potrzeb lub że nie otrzymały one rozdzielnika albo asygnat na cele podane w zamówieniu.

2. Zamówienia składa się bezpośrednio właściwej jednostce zbytu.

3. Przy składaniu zamówień nie stosuje się terminów wyprzedzeń określonych w ogólnych lub branżowych warunkach dostaw albo w innych publikacjach (cennikach, katalogach itp.).

4. Właściwa jednostka zbytu (ust. 2) zapewni wykonanie zamówienia w pierwszej kolejności po wykonaniu zamówień awaryjnych, nie później jednak niż w najbliższym miesiącu.

5. Jeżeli właściwa jednostka zbytu nie może wywiązać się z obowiązku określonego w ust. 4, powinna niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni, zawiadomić o tym zamawiającego, podać przyczyny, dla których zamówienie nie może być wykonane w żądanym terminie, oraz wskazać termin, w którym może ono być wykonane.

6. Właściwa jednostka zbytu zobowiązana jest przyjąć i wykonać zamówienie nawet na drobne ilości materiałów.

Rozdział 4.

Uzgodnienia dostaw.

§ 23. 1. Jeżeli przepisy szczególne przewidują, że w celu wykonania planów gospodarczych ministrowie lub inne organy (organizacje) nadrzędne odbiorców i dostawców uprawnieni są do uzgodnienia terminów i ilości dostaw, jakie zostaną wykonane i przyjęte przez nadzorowane przedsiębiorstwa (uzgodnienia dostaw), stosuje się przepisy zawarte w niniejszym rozdziale.

2. W szczególności uzgodnienia dostaw powinny być dokonywane w tych przypadkach, gdy przedmioty nie rozdzielane są umieszczone w planach zaopatrzenia ministerstw i zjednoczeń oraz na przedmioty nie rozdzielane przeznaczone do produkcji eksportowej lub na inwestycje. Jeżeli jednostka zbytu wystąpi wobec odbiorcy z wnioskiem, aby przydziały były dokonywane w szczegółowszej nomenklaturze niż określona w § 4 ust. 2, jednostka zbytu zawrze uzgodnienia dostaw na żądanie odbiorcy.

3. Uzgodnienia dostaw mogą być dokonywane albo pomiędzy jednostkami nadrzędnymi, albo pomiędzy jednostką nadrzędną jednej ze stron a drugą stroną.

4. Jeżeli jednostka nadrzędna dostawcy odmawia podpisania uzgodnienia dostaw, odbiorca lub jego jednostka nadrzędna mogą wnieść odwołanie do nadzorującego dostawcę ministra (prezydium rady narodowej lub organizacji spółdzielczej), który jeżeli uzna, że dostawca może zawrzeć i wykonać umowę, wyda odpowiednie zarządzenie jednostce nadzorującej dostawcę, aby podpisała uzgodnienie dostaw.

§ 24. 1. Uzgodnienia dostaw powinny określać:

1) przedmiot dostawy (grupy przedmiotów i ewentualnie

inne szczegóły niezbędne do ustalenia, które przedsiębiorstwo może wykonać dostawę),

- 2) wartość przedmiotu dostawy,
- 3) dostawców i odbiorców,
- 4) terminy, w jakich umowy powinny być zawarte,
- 5) ilość przedmiotów.

2. Uzgodnienie dostaw powinno być stwierdzone piśmem. Odpisy uzgodnień doręcza się dostawcom i odbiorcom.

§ 25. 1. Uzgodnienie nakładające obowiązek dostawy lub odbioru określonych co do ilości i rodzaju przedmiotów zobowiązuje dostawcę do zawarcia umowy dostawy na żądanie odbiorcy.

2. Odbiorca obowiązany jest do zawarcia umowy dostawy na żądanie dostawcy wyłącznie w przypadkach, gdy w uzgodnieniu dostaw obowiązek taki przewidziano.

3. W razie nienadesłania zamówienia przez odbiorcę (ust. 1) lub projektu umowy przez dostawcę (ust. 2) w terminie określonym w uzgodnieniu dostaw, druga strona zwolniona jest od obowiązku zawarcia umowy oraz od obowiązku dostawy (ust. 1) lub przyjęcia dostawy (ust. 2).

§ 26. Jeżeli dostawca i odbiorca podlegają temu samemu organowi nadrzędnemu, do zarządzeń przez ten organ wydanych co do obowiązku wykonania dostawy stosuje się przepisy §§ 23 i 25.

§ 27. W razie sporu między jednostkami nadrzędnymi stron albo między jednostką nadrzędną jednej strony a drugą stroną co do treści uzgodnienia dostaw, uzgodnienie powinno być podpisane w części bezspornej. Spór co do części nie uzgodnionej powinny rozstrzygnąć w ciągu 14 dni wspólną decyzją organy nadrzędne jednostek, które nie mogły osiągnąć porozumienia.

§ 28. Przepisy dotyczące uzgodnień dostaw stosuje się również do zarządzeń organów nadrzędnych stron, z których wynika obowiązek zmiany zawartej umowy (art. 6 ust. 2 dekrety z dnia 16 maja 1956 r. o umowach dostawy pomiędzy jednostkami gospodarki społecznej — Dz. U. Nr 16, poz. 87).

§ 29. Postanowienia uzgodnień dostaw sprzeczne z ogólnymi lub branżowymi warunkami dostaw są nieważne.

Rozdział 5.

Rejonizacja dostaw przedmiotów przeznaczonych na zaopatrzenie ludności.

Przepisy ogólne.

§ 30. 1. Jeżeli zgodnie z obowiązującymi przepisami minister nadzorujący producentów, Minister Handlu Wewnętrznego lub organy prezydium rad narodowych nałożą na przedsiębiorstwa, zjednoczenia albo na inne organizacje obowiązek dostarczania niektórych przedmiotów w określonej ilości lub wartości dla odbiorców posiadających siedzibę lub zakład na terenie poszczególnych województw (rejonizacja), stosuje się przy dostawach tych przedmiotów przepisy zawarte w niniejszym rozdziale.

2. Ilość przedmiotów, jaka powinna być dostarczona, można określić również w stosunku procentowym do całej produkcji.

§ 31. Jeżeli w decyzji, o której mowa w § 30 ust. 1, minister lub właściwy organ prezydium rady narodowej nałoży obowiązek dostarczenia określonej ilości lub wartości przedmiotów na jednostki nadrzędne przedsiębiorstw produkcyjnych lub innych organizacji (§ 30), jednostki te powinny w ciągu 10 dni od otrzymania decyzji ustalić w porozumieniu ze wskazanymi w decyzji jednostkami nadrzędnymi przedsiębiorstw handlowych:

- 1) które przedsiębiorstwa produkcyjne lub inne organizacje powinny sprzedawać przedmioty przedsiębiorstwom han-

dlowym, posiadającym siedzibę lub zakłady na terenie poszczególnych województw,

- 2) jaką ilość lub część ogólnej produkcji poszczególne przedsiębiorstwa przemysłowe lub inne organizacje powinny sprzedawać tym odbiorcom,
- 3) termin, w jakim przedsiębiorstwa handlowe mogą składać zamówienia.

§ 32. Odpisy ustaleń, o których mowa w § 31, doręcza się nadzorowanym przedsiębiorstwom produkcyjnym lub innym organizacjom wymienionym w decyzji, a Minister Handlu Wewnętrznego lub jednostka nadrzędna przedsiębiorstw handlowych — wydziałom handlu prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

Przedmioty nie rozdzielane.

§ 33. 1. Niezwłocznie po otrzymaniu odpisów ustaleń wydziały handlu zawiadamiają przedsiębiorstwa handlowe, które przedsiębiorstwa produkcyjne lub inne organizacje właściwe są do przyjmowania zamówień.

2. Przedsiębiorstwa produkcyjne lub inne organizacje wyznaczone do przyjmowania zamówień (§ 31 pkt 1) obowiązane są przyjmować zamówienia składane przez przedsiębiorstwa handlowe, posiadające zakład na terenie danego województwa, do wysokości części produkcji przewidzianej dla przedsiębiorstw tego województwa (§ 31 pkt 2). Nadwyżka, która pozostanie po przyjęciu wszystkich zamówień, złożonych w terminie, o którym mowa w § 31 pkt 3, może być sprzedana bez względu na rejonizację.

3. Jeżeli przed upływem terminu, o którym mowa w § 31 pkt 3, przedsiębiorstwa handlowe złożą zamówienia na większą ilość (wartość) przedmiotów, niż to wynika z podziału, o którym mowa w § 31 pkt 2, przedsiębiorstwo produkcyjne (organizacja) powinno niezwłocznie zawiadomić o tym wydział handlu prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa).

4. Wydział handlu, który otrzymał zawiadomienia (ust. 3), może ustalić, które ze złożonych zamówień powinny być przyjęte w całości lub w części, a których nie należy przyjmować. O dokonanych ustaleniach wydział handlu zawiadamia zainteresowane przedsiębiorstwa produkcyjne (organizacje) i handlowe nie później niż w ciągu 10 dni od otrzymania zawiadomienia od przedsiębiorstwa produkcyjnego (organizacji) (ust. 3). Przepisy o rozdzielnikach, dotyczące roszczeń o zawarcie umowy i sporów przedumownych, stosuje się odpowiednio do ustaleń dokonanych przez wydziały handlu w ramach rejonizacji.

5. Przedsiębiorstwo produkcyjne lub inną organizacja właściwa do przyjmowania zamówień powinny w razie nieotrzymania w ciągu 10 dni zawiadomienia o ustaleniach (ust. 4) przyjmować poszczególne zamówienia w takiej części, jaka ich zdaniem będzie najwłaściwsza dla równomiernego zaopatrzenia konsumentów tego rodzaju przedmiotów. Jeżeli z powodu braku danych zasada powyższa nie może być zastosowana, poszczególne zamówienia powinny być przyjmowane w takiej części, jaka odpowiada stosunkowi ogólnej ilości (wartości) przedmiotów, która może być dostarczona, do ilości (wartości) przedmiotów, na które zostały złożone zamówienia, chyba że szczególne względy przemawiają za tym, aby wcześniej złożone zamówienia przyjęte zostały w większej części lub w całości.

Przedmioty rozdzielane centralnie.

§ 34. 1. Niezwłocznie po otrzymaniu odpisów ustaleń wydziały handlu zawiadamiają przedsiębiorstwa handlowe,

które przedsiębiorstwa produkcyjne lub inne organizacje właściwe są do przyjmowania zamówień oraz jaką ilość towarów lub jakiej wartości towary przedsiębiorstwo ma prawo nabyć (rozdzielniki). Odpisy zawiadomien wydział

handlu doręcza organizacjom właściwym do przyjęcia zamówień.

2. Ogólne przepisy o rozdzielnikach stosuje się również do rozdzielników sporządzonych przez wydziały handlu.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 2 kwietnia 1963 r. (poz. 172).

OGÓLNE WARUNKI DOSTAW W OBROTCIE KRAJOWYM

Spis rozdziałów:

- Rozdział 1 — Umowa dostawy (§§ 1—9).
- Rozdział 2 — Tryb zawierania umów (§§ 10—19).
- Rozdział 3 — Spory przedumowne (§§ 20 i 21).
- Rozdział 4 — Odpowiedzialność za niezłożenie w terminie zamówienia lub oświadczenia o jego przyjęciu (§ 22).
- Rozdział 5 — Jakość przedmiotu dostawy. Odpowiedzialność za wady (§§ 23—43).
- Rozdział 6 — Wydanie przedmiotu dostawy (§§ 44—53).
- Rozdział 7 — Opakowanie (§§ 54—67).
- Rozdział 8 — Cena. Sposób zapłaty (§§ 68—75).
- Rozdział 9 — Zmiana, odstąpienie od umowy i jej rozwiązanie (§§ 76—82).
- Rozdział 10 — Odszkodowanie (§§ 83—94).
- Rozdział 11 — Przedmioty nie zamówione (§ 95).

Rozdział 1.

Umowa dostawy.

§ 1. Wszystkie dostawy zarówno przedmiotów rozdzielanych, jak i nie rozdzielanych dokonywane są na podstawie umów, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 7 i 8 dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umowach dostawy pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 16, poz. 87).

§ 2. Przez zawarcie umowy dostawy dostawca zobowiązuje się dostarczyć odbiorcy określone w umowie przedmioty, a odbiorca zobowiązuje się przyjąć te przedmioty i zapłacić cenę.

§ 3. 1. Umowy zawiera się bądź w formie aktu podpisanego przez obie strony, bądź w drodze pisemnego potwierdzenia przyjęcia zamówienia lub oferty złożonej na piśmie.

2. W przypadkach nagłych lub przyjętych zwyczajowo umowy mogą być zawierane ustnie, telefonicznie lub telegraficznie. Umowa zawarta w ten sposób jest ważna, jeżeli co najmniej jedna ze stron potwierdzi ją na piśmie wysłanym w okresie 3 dni albo jeżeli dostawca najpóźniej w tym okresie wyda przedmiot odbiorcy lub przewoźnikowi.

3. Przepisy dotyczące zamówień składanych przez odbiorców stosuje się odpowiednio do ofert dostawców, chyba że z treści przepisu wynika, iż może on być stosowany tylko do zamówień.

§ 4. 1. Nieważne są postanowienia umów sprzeczne z przepisami ogólnych warunków dostaw dotyczącymi cen, odszkodowania za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umów, albo ograniczające odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady lub z tytułu gwarancji.

2. Strony mogą jednak ograniczyć w umowie odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji, jeżeli przedmiot wytworzony według specjalnej dokumentacji wprowadzony zostaje do obrotu po raz pierwszy w celu sprawdzenia jego trwałości i użyteczności (prototyp).

§ 5. Umowa zostaje zawarta, gdy uzgodnione zostały jej istotne postanowienia. Brak określenia ceny nie pociąga za sobą nieważności umowy, jeżeli w czasie zawarcia umowy

były ustalone ceny obowiązujące albo jeżeli z okoliczności wynika, że strony miały na myśli ceny obowiązujące lub przyjęte w ogóle w obrocie albo w ich stosunkach wzajemnych.

§ 6. Jeżeli w umowie zamieszczono postanowienie, że należność za dostawę zapłaci inna jednostka, a jednostka ta uchyla się od obowiązku zapłaty, zamawiający uiszcza należność, chyba że do umowy załączył pełnomocnictwo jednostki, w której imieniu zawarł umowę.

§ 7. 1. Umowy zawiera się stosownie do istniejących potrzeb i możliwości na dostawy, które powinny być wykonywane w okresach rocznych albo dłuższych lub krótszych od roku, bądź na dostawy jednorazowe.

2. Jeżeli strony zawarły w formie pisemnej porozumienie, że w ich stosunkach wzajemnych zamówienia i oferty będą składane i przyjmowane w szczególnym trybie (umowa o kooperację), albo ustaliły inne warunki umów dostawy, które mogą być pomiędzy nimi w przyszłości zawarte, przepisy porozumienia mają zastosowanie z pierwszeństwem przed ogólnymi warunkami dostaw. Przepisy § 4 stosuje się odpowiednio.

3. Porozumienie może być zawarte na czas oznaczony lub nie oznaczony. W razie zawarcia porozumienia na czas nie oznaczony każda strona może je wypowiedzieć na trzy miesiące naprzód na koniec miesiąca kalendarzowego.

§ 8. 1. Jeżeli dostawca, który zobowiązał się względem odbiorcy do zawarcia w ustalonym terminie umów na dostawę określonych ilości przedmiotów (umowa przedwstępna), uchyla się od przyjęcia zamówienia, odbiorca może według wyboru albo zażądać zapłaty odszkodowania, albo wystąpić do komisji arbitrażowej o ustalenie treści umowy dostawy.

2. Przepis ust 1 stosuje się odpowiednio, gdy odbiorca zobowiązał się do nabycia określonej ilości przedmiotów w razie złożenia oferty przez dostawcę. Dostawca może jednak domagać się w tym przypadku tylko zapłaty odszkodowania.

§ 9. 1. Jeżeli w umowie zastrzeżono, że dostawa następować będzie częściami w ciągu określonego czasu, w terminach określonych przez odbiorcę, albo że odbiorca będzie mógł w terminach późniejszych określić kształt, wymiar lub inne właściwości przedmiotu dostawy, dostawca może odmówić żądaniom odbiorcy tylko w przypadku, gdy wykonanie dostawy w sposób żądany przez odbiorcę byłoby gospodarczo nieuzasadnione ze względu na warunki produkcji lub sposób wydania.

2. Jeżeli odbiorca, który zastrzegł sobie określenie kształtu, wymiaru lub innych właściwości przedmiotu dostawy albo terminu i miejsca wydania, dopuszcza się zwłoki w dokonaniu określenia, dostawca może:

- 1) dokonać sam określenia i podać je do wiadomości odbiorcy, wyznaczając mu odpowiedni termin do odmiennego określenia; po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu określenie dokonane przez dostawcę staje się dla odbiorcy wiążące,
- 2) odstąpić od umowy z winy odbiorcy.

3. Jeżeli w umowie nie wyznaczono terminu, w którym określenie powinno nastąpić, określenie dotyczące przedmiotu dostawy lub terminu należy wysłać na 45 dni przed terminem dostawy, określenie zaś dotyczące tylko miejsca dostawy należy wysłać nie później niż na 15 dni przed terminem dostawy.

Rozdział 2.

Tryb zawierania umów.

§ 10. Zamówienie przesyła się w dwóch egzemplarzach, a w przypadkach określonych w § 12 — w 4 egzemplarzach.

§ 11. 1. Zamówienie powinno zawierać:

- 1) nazwę i adres dostawcy lub jednostki właściwej do przyjmowania zamówień,
- 2) nazwę i adres odbiorcy ze wskazaniem nadzorującego ministerstwa i zjednoczenia (jednostki równorzędnej),
- 3) numer i datę zamówienia,
- 4) ilość przedmiotów podlegających dostawie,
- 5) określenie przedmiotu dostawy według obowiązującej nomenklatury cennikowej ze wskazaniem klasy, gatunku, przekroju, profilu, wymiaru itp., numeru Polskiej Normy lub normy branżowej, jeżeli została wydana,
- 6) cenę z podaniem numeru i pozycji obowiązującego cennika, a jeżeli dany przedmiot nie jest objęty obowiązującym cennikiem — cenę ze wskazaniem właściwego organu, który ją ustalił,
- 7) numer i datę rozdzielnika lub uzgodnienia dostaw ze wskazaniem jednostek, które rozdzielnik lub uzgodnienie sporządziły, jeżeli dostawa ma być wykonana w ramach rozdzielnika lub uzgodnienia,
- 8) termin odbioru lub wysyłki ze wskazaniem ilości przedmiotów, które w poszczególnych terminach mają być dostarczone,
- 9) sposób i miejsce dostawy (koleją, transportem samochodowym lub wodnym, nazwą stacji kolejowej, portu lub innego miejsca przeznaczenia, bocznicy itp.),
- 10) nazwę jednostki, którą należy zawiadomić o dokonaniu wysyłki lub przygotowaniu do wydania ze składu,
- 11) nazwę jednostki, której należy przesłać rachunek (faktury),
- 12) nazwę i siedzibę banku płatnika, numer konta i nazwę kredytu lub tytułu budżetu i jego części,
- 13) cel, na jaki przedmiot dostawy objęty zamówieniem (umową) jest przeznaczony (inwestycje, eksploatacja, kapitalny remont),
- 14) informacje opartą na zapisach w kartotece magazynowej dotyczącą:
 - a) stanu zapasu zamawianego przedmiotu w magazynie zamawiającego w dniu wystawienia zamówienia,
 - b) wysokości rozchodu zamawianego przedmiotu na produkcję oraz na potrzeby własne zamawiającego (bez sprzedaży na zewnątrz) za ostatnie trzy miesiące, do ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego wystawienie zamówienia,
- 15) terminy zwrotu opakowań pożyczanych,
- 16) podpis zamawiającego.

2. W razie braku ustalonej ceny (przedmiot dostawy wytwarzany po raz pierwszy, nietypowy) w zamówieniu należy zamieścić wzmiankę, że cena zostanie ustalona w obowiązującym trybie. Strony mogą zastrzec, że jeżeli cena ustalona przekraczać będzie wysokość określoną w umowie, odbiorca ma prawo odstąpić od umowy (limit należności).

3. W razie potrzeby w zamówieniu należy:

- 1) powołać się na katalogi,
- 2) wskazać warunki techniczne, jakim przedmiot dostawy

powinien odpowiadać, z ewentualnym dołączeniem rysunków technicznych,

- 3) zamieścić zastrzeżenie, że odbiór lub wysyłka mają być poprzedzone badaniem technicznym, ze wskazaniem, gdzie i na czyj koszt badanie będzie przeprowadzone, lub że ma być dołączony atest,
- 4) podać termin odbioru jakościowego,
- 5) zamieścić żądanie co do specjalnego opakowania,
- 6) wskazać jednostkę, której ma być wysłana kopia rachunku (faktury),
- 7) podać warunki gwarancji,
- 8) określić sposób zapłaty,
- 9) podać inne szczególne zastrzeżenia, jeżeli rodzaj dostawy tego wymaga, np. że dostawa wykonana ma być w ramach kooperacji przemysłowej.

4. Do zamówienia należy dołączyć:

- 1) asygnaty, jeżeli stanowią podstawę zamówienia,
- 2) protokół awarii podpisany przez kierownika i głównego (starszego) księgowego, jeżeli dostawa ma być wykonana w związku z awarią.

5. Jeżeli w zamówieniu nie zostały określone wszystkie dane przewidziane w ustępach poprzednich, dostawca może żądać uzupełnienia treści zamówienia.

§ 12. 1. Zamówienia składa się jednostkom właściwym do przyjmowania zamówień, a w szczególności wymienionym w cennikach, katalogach lub w oddzielnych publikacjach.

2. Jednostka właściwa do przyjmowania zamówień (ust. 1) może wskazać odbiorcy przedsiębiorstwo, które zawrze umowę dostawy przedmiotów objętych rozdzielnikiem lub asygnatą. Z chwilą zawarcia tej umowy wygasa obowiązek jednostki, właściwej do przyjmowania zamówień, do zawarcia umowy z odbiorcą.

3. Jednostki właściwe do przyjmowania zamówień (ust. 1) powinny w miarę możliwości (biorąc pod uwagę względy gospodarcze, a w szczególności racjonalność przewozów) uwzględnić życzenia odbiorców co do powierzenia wykonania dostawy wskazanemu przez odbiorcę dostawcy.

4. Gdy umowa zawarta przez jednostkę właściwą do przyjmowania zamówień, jako dostawcę, dotyczy przedmiotów, które mają być wykonane według specjalnej dokumentacji lub specjalnych warunków technicznych, jednostka ta wskaże odbiorcy przedsiębiorstwo, które będzie wykonawcą danego przedmiotu.

§ 13. 1. Zamówienia składa się w terminach określonych w katalogach, cennikach lub innych publikacjach. O ustaleniu lub zmianie terminu należy zawiadomić odbiorców.

2. Jeżeli termin składania zamówień nie został określony w sposób przewidziany w ust. 1, odbiorcy powinni składać zamówienia nie później niż na 45 dni przed terminem dostawy.

3. Ustalenie w katalogach, cennikach lub innych publikacjach wcześniejszych terminów składania zamówień może nastąpić tylko za zgodą ministra lub właściwego organu prezydium rady narodowej nadzorujących dostawcę. Minister lub prezydium rady narodowej wyraża zgodę po porozumieniu z ministrami lub prezydiami rad narodowych nadzorującymi głównymi odbiorcami.

4. Gdy obowiązek przyjęcia zamówienia wynika z decyzji (uzgodnienia dostaw, rozdzielnika itp.), dostawca nie może odmówić zawarcia umowy z góry na całą ilość artykułów i na cały okres objęty rozdzielnikiem lub uzgodnieniem.

5. W razie złożenia zamówienia na całą ilość przedmiotów objętych uzgodnieniem lub rozdzielnikiem odbiorca może zastrzec prawo składania w terminie późniejszym dodatkowych dyspozycji określających ściślej przedmiot dostawy, terminy lub miejsca dostaw (§ 9).

6. Przepisów ustępów poprzedzających o terminach składania zamówień nie stosuje się do zamówień na dostawy z rezerwy bilansowej dla celów eksportowych. Zamówienia takie mogą być składane przez zainteresowane jednostki w każdym czasie.

§ 14. Jeżeli odbiorca w ciągu miesiąca po otrzymaniu rozdzielnika nie złożył zamówienia na całą ilość przedmiotów objętych rozdzielnikiem (uzgodnieniem), dostawca może odmówić przyjęcia zamówienia złożonego w terminie późniejszym na pozostałą część przedmiotów dostawy, chyba że strony umówiły się inaczej lub wykonanie zamówienia przez dostawcę jest możliwe i nie narazi go na straty.

§ 15. Terminy, o których mowa w § 13, nie obowiązują w przypadku, gdy w uzgodnieniach dostaw lub porozumieniach (§ 7 ust. 2) ustalone zostały inne terminy składania zamówień.

§ 16. 1. Jednostka, która otrzymała zamówienie, zwróci nie później niż w ciągu 14 dni od daty otrzymania jeden egzemplarz zamówienia po umieszczeniu na nim oświadczenia o akceptacji bez zastrzeżeń lub o odmowie akceptacji albo o przyjęciu zamówienia z zastrzeżeniami zawartymi w protokole rozbieżności. Jeżeli zamówienie złożone zostało w związku z awarią, powyższe oświadczenie powinno być wysłane niezwłocznie.

2. Jeżeli zamówienie ma być wykonane z rezerwy bilansowej na cele eksportowe, termin dla złożenia oświadczenia o akceptacji bez zastrzeżeń lub z zastrzeżeniami zawartymi w protokole rozbieżności wynosi 7 dni od dnia otrzymania zamówienia, jeżeli dostawa ma być wykonana przez zakład produkcyjny, a 3 dni, jeżeli dostawa może być wykonana ze składu jednostki zbytu.

§ 17. 1. Jednostka, która otrzymała zamówienie, jeżeli sama umowy nie zawiera (§ 12), obowiązana jest przesłać zamówienie bezpośrednio dostawcy przed upływem 14 dni, zawiadamiając o tym zamawiającego.

2. Dostawca, któremu przesłano zamówienie do wykonania (ust. 1), dokona czynności określonych w § 16 w terminie 14 dni od dnia otrzymania zamówienia.

3. Przepisów ustępów poprzedzających nie stosuje się do zamówień z rezerwy bilansowej na cele eksportowe. Zamówienia te jednostka właściwa do przyjmowania zamówień przyjmuje we własnym imieniu.

§ 18. 1. W razie gdy zamówienie złożone zostaje w ramach rozdzielnika, na podstawie asygnaty lub uzgodnienia dostaw albo zgodnie z ustaleniami, o których mowa w § 33 ust. 4 i § 34 ogólnych przepisów o przydziałach, rozdzielnikach i uzgodnieniach dostaw, niezgłoszenie zastrzeżeń przez drugą stronę w terminach przewidzianych w §§ 13 i 16 uważa się za przyjęcie zamówienia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, uważa się, że umowa została zawarta w ostatnim dniu terminu wyznaczonego do złożenia zastrzeżeń.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, gdy jednostka, która otrzymała zamówienie, nie zawiadomiła w terminie o przesłaniu zamówienia bezpośrednio dostawcy (§ 17).

§ 19. W katalogach, cennikach lub oddzielnych publikacjach mogą być określone inne terminy do przesyłania oświadczeń o akceptacji zamówień i protokołów rozbieżności. Ustalenia dłuższych terminów wymaga zachowanie trybu przewidzianego w § 13 ust. 3.

Rozdział 3.

Spory przedumowne.

§ 20. 1. Strona, której zamówienie nie zostało przyjęte w terminach określonych w §§ 16 i 17, może złożyć jednost-

ce nadrzędnej drugiej strony wniosek o podpisanie uzgodnienia dostaw (§ 23 ogólnych przepisów o przydziałach, rozdzielnikach i uzgodnieniach dostaw).

2. Strona, której zamówienie zostało przyjęte z zastrzeżeniami zawartymi w protokole rozbieżności, powinna nie później niż w ciągu 7 dni od otrzymania protokołu zawiadomić drugą stronę listem poleconym, w jakim zakresie z zastrzeżeniami się nie godzi, a w jakiej części uznaje umowę za zawartą. W razie wątpliwości, które postanowienia protokołu rozbieżności zostały w zawiadomieniu zaakceptowane, a także jeżeli strona nie wysłała w terminie zawiadomienia, przyjmuje się, że umowa została zawarta na warunkach podanych w zamówieniu z uwzględnieniem tych zastrzeżeń protokołu rozbieżności, co do których nie zgłoszono w zawiadomieniu sprzeciwu.

3. Strona, która nie zaakceptowała zastrzeżeń zawartych w protokole rozbieżności, może zwrócić się do jednostki nadrzędnej drugiej strony, a w przypadku określonym w § 12 ust. 2 do jednostki nadrzędnej nad jednostką właściwą do przyjmowania zamówień, aby wydała decyzję zobowiązującą jednostkę podporządkowaną do zawarcia umowy na warunkach proponowanych w zamówieniu. Jednostka nadrzędna powinna wniosek rozpoznać bezzwłocznie i w razie stwierdzenia, że odmowa zawarcia umowy na warunkach określonych w ofercie jest nieuzasadniona (ust. 2) — wydać potrzebne zarządzenie, określając w nim przedmiot umowy i terminy dostaw.

4. Gdy obowiązek zawarcia umowy wynika z decyzji (rozdzielnika, uzgodnienia) lub przepisów o rejonizacji albo gdy strony uzgodniły przedmiot i terminy dostawy, a sporne są tylko inne postanowienia umowy, na wniosek jednej ze stron treść umowy ustala komisja arbitrażowa.

5. Przepisy ust. 4 stosuje się odpowiednio w przypadkach, o których mowa w §§ 8 i 9.

6. W innych przypadkach aniżeli wymienione w ust. 4 i 5 komisja arbitrażowa na wniosek jednej ze stron może ustalić treść umowy, gdy jednostka nadrzędna strony pozwanej, zawiadomiona przez komisję arbitrażową o tym, że wpłynął wniosek w sporze przedumownym, w ciągu 14 dni po otrzymaniu zawiadomienia nie oświadczy, że we własnym zakresie wyda decyzję co do obowiązków pozwanego.

§ 21. W przypadku określonym w § 12 ust. 2 wniosek o ustalenie treści umowy składa się w komisji arbitrażowej przeciwko jednostce, której złożono zamówienie, i przeciwko wskazanemu przez nią dostawcy. Jeżeli jednostka, której złożono zamówienie, nie wskazała dostawcy, wniosek o ustalenie treści umowy wnosi się tylko przeciwko tej jednostce.

Rozdział 4.

Odpowiedzialność za niezłożenie w terminie zamówienia lub oświadczenia o jego przyjęciu.

§ 22. 1. Gdy z uzgodnienia dostaw wynika obowiązek odbiorcy zawarcia umowy dostawy, odbiorca, który bez uzasadnionych przyczyn nie wysłał zamówienia w terminie określonym w uzgodnieniu, obowiązany jest zapłacić dostawcy odszkodowanie określone w § 90.

2. Strona, która nie wysłała w terminach, o których mowa w §§ 16 i 17, oświadczenia o akceptacji lub odmowie akceptacji zamówienia, obowiązana jest do zapłaty odszkodowania określonego w § 90, chyba że dostawa została wykonana w terminie przewidzianym dla złożenia oświadczenia lub zgodnie z § 18 niezgłoszenie zastrzeżeń uważa się za akceptację zamówienia. Wystąpienie z żądaniem zapłaty kary nie pozbawia stron prawa wystąpienia do jednostki nadrzędnej lub komisji arbitrażowej (§ 20) z wnioskiem o ustalenie treści umowy.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadkach, gdy jednostka właściwa do przyjmowania zamówień nie zawiadomiła zamawiającego w terminie o przekazaniu zamówienia bezpośrednio wykonawcy (§ 17).

Rozdział 5.

Jakość przedmiotu dostawy. Odpowiedzialność za wady.

§ 23. 1. Przedmiot dostawy powinien posiadać właściwości określone Polskimi Normami lub normami branżowymi, a jeżeli Polskie Normy i normy branżowe dla danego rodzaju przedmiotów nie zostały wydane, właściwości określone w powołanych w umowie: warunkach technicznego odbioru, normie zakładowej, prospekcie, katalogu lub instrukcji obsługi. Jeżeli jakość przedmiotu nie została określona w sposób wskazany wyżej, przedmiot powinien posiadać właściwości normalnie przyjęte w obrocie i pozwalające na korzystanie z przedmiotu zgodnie z jego przeznaczeniem.

2. Jeżeli przedmiot nie posiada właściwości określonych w ustępie poprzedzającym, dostawca odpowiedzialny jest względem odbiorcy z tytułu rękojmi za wady fizyczne.

3. Jeżeli w umowie zastrzeżono, że przedmiot dostawy będzie niepełnowartościowy, przepisy o rękojmi z tytułu wad stosuje się tylko wtedy, gdy cechy jakościowe przedmiotu niepełnowartościowego określone zostały w umowie.

§ 24. 1. Przepisy o odpowiedzialności za wady fizyczne stosuje się odpowiednio:

- 1) gdy przedmiot dostarczony został w stanie niekompletnym, tj. bez części składowych potrzebnych do użycia go zgodnie z przeznaczeniem lub do uruchomienia (maszyny),
- 2) gdy z naruszeniem obowiązujących przepisów lub umowy przedmiot nie został oznaczony lub — w przypadkach, gdy taki obowiązek został wprowadzony — nie zostały do niego dołączone atesty, certyfikaty, karty gwarancyjne, instrukcje obsługi i konserwacji lub inne dokumenty potrzebne odbiorcy do korzystania z przedmiotu lub przy jego odsprzedaży; nie dotyczy to jednak terminów, w których powinny być wysłane zawiadomienia o stwierdzeniu wady,
- 3) gdy przedmiot nie posiada właściwości określonych w załączonych do niego atestach, certyfikatach itp.,
- 4) gdy maszyna lub urządzenie, których montaż dostawca zobowiązał się wykonać w miejscu wskazanym przez odbiorcę, po zamontowaniu nie osiąga wymaganych parametrów lub mocy, a to bez względu na to, czy montaż przeprowadzony został przez dostawcę, czy też za jego zgodą, wyrażoną na piśmie, przez inne przedsiębiorstwo na zlecenie odbiorcy; odbiorca obowiązany jest jednak dokonać wszelkich czynności niezbędnych dla umożliwienia dostawcy dochodzenia praw służących odbiorcy z tytułu ewentualnego wadliwego przeprowadzenia robót przez przedsiębiorstwo, które wykonało roboty montażowe.

2. Przepisy o terminach zbadania przedmiotu dostawy, zawiadomienia o wadach oraz dochodzenia roszczeń z tytułu rękojmi za wady stosuje się odpowiednio w przypadkach, gdy ilość przedmiotów otrzymanych przez odbiorcę jest mniejsza od ilości, która zgodnie z umową miała być wydana (braki ilościowe).

§ 25. 1. W razie stwierdzenia wady należy niezwłocznie sporządzić protokół przy udziale przedstawiciela dostawcy, o ile jest obecny. W razie nieobecności przedstawiciela dostawcy protokół sporządza powołana przez odbiorcę komisja, w skład której wchodzić powinny przynajmniej 3 osoby.

2. Odbiorca, który stwierdził wady w nieobecności dostawcy, obowiązany jest zawiadomić dostawcę niezwłocznie telegraficznie lub telefonicznie o ujawnieniu wad.

3. Dostawca, który zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego przedmiotu dostawy, powinien zawiadomić o tym odbiorcę telegraficznie lub telefonicznie najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu zawiadomienia i podać termin przybycia delegata. Termin ten nie powinien być dłuższy niż 3 dni.

§ 26. 1. Gdy przy odbiorze przesłanego przedmiotu ujawniono okoliczności wskazujące na to, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie tego przedmiotu, odbiorca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń do dostawcy zażądać od przewoźnika sprawdzenia i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami o przewozie przesyłek oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności przewoźnika i zachowania prawa dochodzenia wynagrodzenia szkody.

2. Dochodzenie roszczeń w stosunku do przewoźnika z tytułu zaginięcia, uszkodzenia lub ubytku przedmiotu dostawy należy do strony, która ponosi ryzyko przypadkowej utraty. W tym celu stronie tej druga strona oddać powinna do dyspozycji potrzebne dokumenty, a gdy zajdzie tego potrzeba — udzielić pełnomocnictwa do dochodzenia odszkodowania.

§ 27. 1. Protokół, o którym mowa w § 25, powinien zawierać w szczególności:

- 1) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- 2) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych,
- 3) nazwę dostawcy oraz nazwę i adres producenta, jeżeli jest znany, a dostawa nastąpiła ze składu jednostki zbytu lub jednostki handlowej,
- 4) datę nadania przesyłki do przewozu na stacji (przystani) nadania, datę nadejścia przesyłki na stację (przystan) przeznaczenia lub datę przyjęcia na skład odbiorcy (jeżeli odbiór został dokonany w składzie odbiorcy),
- 5) numer wagonu i listu przewozowego oraz ewentualnie faktury dostawcy,
- 6) wzmiankę o stanie wagonu i plomb,
- 7) sposób sprawdzenia wagi (ilości),
- 8) dokładne określenie przedmiotu dostawy (klasy, gatunku, wymiarów itp.),
- 9) ilość przedmiotów dostawy według dokumentów przewozowych lub faktury dostawcy i ilość rzeczywiście otrzymaną oraz ilość brakującą lub uszkodzoną,
- 10) opis stanu opakowania i sposobu zapakowania, stopnia zapełnienia opakowania, jeżeli przedmiot dostawy został dostarczony w opakowaniu,
- 11) ilość zbadanych przedmiotów dostawy w celu określenia ich jakości, ilość przedmiotów zakwalifikowanych jako nie nadające się do użytkowania według przeznaczenia, ilość przedmiotów zakwalifikowanych do przyjęcia po obniżonej cenie oraz wysokość obniżki ceny,
- 12) dokładny opis stwierdzonego stanu faktycznego, w szczególności rodzaju wad jakościowych, braków ilościowych lub uszkodzeń z ewentualnym podaniem przyczyn ich powstania; w razie niekompletności dostawy — dokładne określenie brakujących części, odchylenia od obowiązujących norm lub warunków technicznych zastrzeżonych w umowie albo od próbek, sposób przechowania, jeżeli badanie dokonywane jest w składzie odbiorcy,
- 13) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela odbiorcy i wyjaśnień udzielonych przez przedstawiciela dostawcy, jeżeli jest obecny przy sporządzaniu protokołu;

jeżeli przedstawiciel dostawcy nie jest obecny, mimo że był zawiadomiony, należy o tym zamieścić w protokole odpowiednią wzmiankę,

- 14) opis pobranych próbek ze wskazaniem sposobu ich pobrania i zabezpieczenia, jeżeli próbki zostały pobrane,
- 15) opinię biegłego, jeżeli był wzywany,
- 16) ewentualne zastrzeżenia osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- 17) podpisy osób obecnych przy sporządzaniu protokołu.

2. Sporządzenie protokołu odrębnego w sposób określony w ust. 1 jest zbędne w razie sporządzenia protokołu wymaganego w przepisach o ubezpieczeniach albo jeżeli wada została stwierdzona w protokole organu inspekcji państwowej lub kolejowej.

3. Odbiorca, który nie sporządził protokołu w sposób określony w ust. 1 i 2, nie traci z tego powodu roszczenia z tytułu rękojmi, odpowiedzialny jest jednak wobec dostawcy za szkodę spowodowaną nienależytym sporządzeniem protokołu.

4. Doręczenie dostawcy protokołu, w którym stwierdzone zostały wady i braki ilościowe, albo jego odpisu jest równoznaczne z doręczeniem zawiadomienia (reklamacji) o stwierdzeniu wad i braków. W protokole można również określić żądania, jakie odbiorca zgłasza z tytułu rękojmi za wady fizyczne lub z tytułu gwarancji.

§ 28. 1. Jeżeli dostawca zawiadomiony przez odbiorcę o tym, że przedmiot posiada wady, odrzuci reklamację, uznając ją za zastrzeżeniem albo zastrzeże sobie termin do złożenia oświadczenia, odbiorca powinien zażądać przeprowadzenia ekspertyzy przez organ, który zgodnie z obowiązującymi przepisami jest właściwy do przeprowadzenia takich ekspertyz.

2. Niezłożenie przez dostawcę w terminie 14 dni od otrzymania zawiadomienia o wadach żadnego oświadczenia oznacza uznanie reklamacji.

3. Obowiązek zwrócenia się o dokonanie ekspertyzy ciąży na odbiorcach również wtedy, gdy przedmiot dostawy ulega szybkiemu zepsuciu, a skomunikowanie się z dostawcą niezwłocznie nie jest możliwe.

4. Jeżeli zarzuty odbiorcy okażą się uzasadnione, koszty związane z ekspertyzą ponosi dostawca.

§ 29. 1. Dostawca jest zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady fizyczne przedmiotu dostawy, jeżeli odbiorca, wiedząc o wadzie w chwili zawarcia umowy, zgodził się przedmiot zakupić (§ 23 ust. 3).

2. Gdy przedmiotem dostawy są rzeczy oznaczone tylko co do gatunku albo przedmioty, które mają być wytwarzane w przyszłości, dostawca jest zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi, jeżeli odbiorca wiedząc o wadzie w chwili wydania przedmiotu oświadczył, że przedmiot przyjmuje bez zastrzeżeń.

3. W przypadkach określonych w ustępach poprzedzających odbiorca obowiązany jest za dostarczone przedmioty zapłacić cenę odpowiednio obniżoną.

4. W przypadku określonym w ust. 2 dostawca obowiązany jest do zapłaty odszkodowania przewidzianego w razie dostarczenia przedmiotu z wadami, jeżeli z okoliczności wynika, że odbiorca nie mógł odmówić przyjęcia przedmiotu wadliwego bez narażenia się na szkodę.

§ 30. Dostawca nie jest odpowiedzialny z tytułu rękojmi za wady fizyczne, które powstały po przejściu niebez-

pieczeństwa na odbiorcę, chyba że wady wynikły z przyczyny tkwiącej już poprzednio w dostarczonym przedmiocie. W razie zgłoszenia praw z tytułu rękojmi dostawca może uwolnić się od odpowiedzialności tylko przez wykazanie, że wada powstała z innych przyczyn niż tkwiące w przedmiocie przed przejściem niebezpieczeństwa lub że zachodzą inne okoliczności wyłączające dochodzenie praw z tytułu rękojmi.

§ 31. W razie gdy przedmiot dostawy ma wady, odbiorca może żądać obniżenia ceny albo odstąpić od umowy, jeżeli jej wykonanie w późniejszym terminie byłoby dla niego bezprzedmiotowe lub naraziłoby go na szkodę, albo — jeżeli przedmiotem dostawy są przedmioty oznaczone tylko co do gatunku — zażądać dostarczenia zamiast przedmiotów wadliwych takiej samej ilości przedmiotów wolnych od wad, albo jeżeli przedmiotem dostawy jest rzecz oznaczona co do tożsamości — zażądać usunięcia wady, wyznaczając w tym celu dostawcy odpowiedni termin z zastrzeżeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu od umowy odstąpi lub wykona naprawę na koszt dostawcy. Dostawca może odmówić usunięcia wad, gdyby to wymagało nadmiernych kosztów.

§ 32. 1. Jeżeli dostawca dostarczył przedmiot o mniejszej wartości użytkowej niż zastrzeżono w umowie (na przykład paliwo o niższej kaloryczności), dostawca powinien na żądanie odbiorcy wyrównać straty przez dostarczenie dodatkowo i nieodpłatnie przedmiotów tego samego rodzaju w ilości do tego celu potrzebnej, o ile odbiorca nie zażądał obniżenia ceny.

2. Dostawę uważa się za wykonaną dopiero po usunięciu wad, skompletowaniu przedmiotu dostawy lub dostarczeniu przedmiotów dobrej jakości albo dodatkowej ich ilości.

§ 33. Jeżeli spośród przedmiotów dostarczonych tylko niektóre są wadliwe i dają się odłączyć od przedmiotów wolnych od wad bez szkody dla obu stron, uprawnienie odbiorcy do odstąpienia od umowy ogranicza się tylko do przedmiotów wadliwych.

§ 34. 1. Odbiorca powinien przy odbiorze lub bezpośrednio po nim przeliczyć, przemierzyć bądź przeważać przedmioty w sposób przyjęty w obrocie dla danego rodzaju przedmiotów i dostawy.

2. Odbiorca dokonuje odbioru jakościowego najpóźniej w ciągu 14 dni od otrzymania przedmiotu.

3. Odbiorca traci roszczenia z tytułu wad jakościowych lub braków ilościowych, jeżeli o stwierdzeniu wad lub braków nie zawiadomi dostawcy niezwłocznie po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2. Termin do zgłoszenia reklamacji z tytułu wad lub braków ilościowych przedmiotów dostarczonych w nie naruszonym opakowaniu fabrycznym biegnie od dnia, w którym opakowanie zostało otwarte.

4. W razie gdy wady lub braki ilościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze (wady ukryte), odbiorca traci roszczenie, o którym mowa w ust. 3, jeżeli o ujawnieniu wad lub braków nie zawiadomi dostawcy niezwłocznie, a w każdym razie nie później niż w ciągu 14 dni od ich ujawnienia.

5. Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w przypadkach, gdy zgodnie z obowiązującą dla przedmiotów określonego rodzaju normą lub umową stron odbiór jakościowy dokonywany jest na podstawie próbki reprezentatywnej.

6. Przy reklamacjach z tytułu wad ukrytych stosuje się odpowiednio przepisy § 28.

Jeżeli przedmiot nie posiada właściwości określonych w załączonym do niego atście lub certyfikacie, termin do zgłoszenia reklamacji z tytułu wad biegnie od faktycznego ujawnienia wady nawet wtedy, gdy przy należytej staranności wada mogła być ujawniona w ciągu 14 dni od otrzymania przedmiotu (ust. 2).

8. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio, gdy przedmiot posiada wady konstrukcyjne lub inne wady, co do których nie ma wątpliwości, że powstały w toku produkcji.

§ 35. 1. Jeżeli dostawca nie jest producentem dostarczonego przedmiotu, odbiorca obowiązany jest wysłać zawiadomienie o wadach i protokół jednocześnie dostawcy i producentowi, jeżeli dostawca wskazał w umowie lub w specyfikacji dołączonej do przedmiotu dostawy osobę i adres producenta i zażądał, aby zawiadomienie o wadach zostało mu doręczone.

2. Zawiadomienie o wadach, doręczone producentowi, posiada względem niego takie same skutki prawne, jak zawiadomienie doręczone przez dostawcę.

3. Odbiorca, który nie zawiadomił producenta o wadach, chociaż był do tego obowiązany, traci prawa z tytułu rękojmi względem dostawcy w takim zakresie, w jakim dostawca został wskutek tego pozbawiony możliwości dochodzenia odszkodowania od producenta.

4. Odbiorca może według wyboru dochodzić praw z tytułu rękojmi za wady od dostawcy albo wykonywać prawa z tytułu rękojmi, służące dostawcy względem producenta, od którego dostawca przedmiot kupił.

5. Jeżeli dostawca sprzedał przedmiot nabyty od osoby, która nie była jego producentem, odbiorca może wykonywać prawa osoby, która nabyła przedmiot od producenta.

6. Producentowi służą w przypadkach określonych w ust. 4 i 5 przeciwko odbiorcy zarzuty, jakie mógłby przeciwstawić osobie, której przedmiot sprzedał.

§ 36. 1. Producent udziela odbiorcy na dostarczone maszyny, urządzenia, aparaty, przyrządy i ich części składowe gwarancji, że w razie ujawnienia w ustalonym terminie wad fizycznych tych przedmiotów (§ 23) usunie je w najkrótszym czasie lub w zamian przedmiotów wadliwych dostarczy wolne od wad. Producent zobowiązuje się również wykonywać obowiązki płynące z udzielonej odbiorcy gwarancji na żądanie każdego posiadacza przedmiotu, który okaże wydaną przez producenta kartę gwarancyjną, a jeżeli karta gwarancyjna nie została wydana — na żądanie każdej jednostki gospodarki społecznej, której przedmiot przekazany został w zarząd operacyjny lub na własność.

2. Jeżeli w umowie (karcie gwarancyjnej) nie zastrzeżono inaczej, producent ponosi odpowiedzialność z tytułu gwarancji tylko wtedy, gdy wada powstała z przyczyny tkwiącej w dostarczonym przedmiocie (§ 30), a w szczególności z powodu złej konstrukcji, montażu, nieodpowiednich materiałów lub wadliwej robocizny.

3. Odbiorca może wykonywać prawa z tytułu rękojmi za wady fizyczne przedmiotów objętych gwarancją dopiero wtedy, gdy producent we właściwym czasie nie uczynił zażość obowiązkom wynikającym z gwarancji (ust. 1). Ograniczenie to nie dotyczy jednak naprawienia szkody poniesionej wskutek istnienia wady.

4. Termin do wykonania uprawnień z tytułu rękojmi za wady fizyczne nie może skończyć się wcześniej niż w trzy miesiące po upływie terminu gwarancji.

5. Odbiorca, który wykonuje uprawnienia wynikające z gwarancji, obowiązany jest dostarczyć przedmiot na koszt producenta do miejsca wskazanego w gwarancji lub do miejsca, w którym przedmiot został mu wydany, chyba że z okoliczności (np. charakteru przedmiotu) wynika, że wada powinna być usunięta w miejscu, w którym przedmiot znajdował się w chwili jej ujawnienia. Producent obowiązany jest płacić odszkodowanie umowne w wysokości przewidzianej za zwłokę w dostawie za każdy dzień, w którym odbiorca nie mógł z przedmiotu korzystać; jeżeli producent powinien usunąć wadę w miejscu, w którym przedmiot się znajdował, odszkodowanie umowne oblicza się od dnia następnego po doręczeniu zawiadomienia o ujawnieniu wady, a w innych przypadkach — od dnia następnego po dostarczeniu przedmiotu przez odbiorcę do miejsca, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym.

6. Producent powinien wykonać obowiązki wynikające z gwarancji nie później niż w ciągu 14 dni, jeżeli prawa zgłoszone zostały przez przedsiębiorstwo handlu detalicznego albo osobę, która przedmiot w takim przedsiębiorstwie kupiła, i nie później niż w ciągu 30 dni w innych przypadkach, a następnie niezwłocznie dostarczyć przedmiot na swój koszt do miejsca wskazanego w ust. 5 oraz pokryć ewentualne koszty przewozu do miejsca, w którym wada została ujawniona.

7. Niebezpieczeństwo przypadkowej utraty przedmiotu w czasie od wydania przedmiotu dostawcy do jego odbioru przez odbiorcę ponosi producent (ust. 5).

8. Jeżeli w wykonaniu obowiązków z tytułu gwarancji producent dostarczył zamiast przedmiotu wadliwego przedmiot wolny od wad albo dokonał istotnych napraw przedmiotu sprzedanego, termin gwarancji biegnie na nowo od chwili dostarczenia przedmiotu wolnego od wad lub zwrócenia przedmiotu naprawionego. Jeżeli producent wymienił część przedmiotu sprzedanego, przepis stosuje się odpowiednio do części wymienionej. W innych przypadkach termin gwarancji ulega przedłużeniu o czas, w ciągu którego odbiorca wskutek wady przedmiotu nie mógł z niego korzystać.

9. W razie zgłoszenia roszczeń z tytułu gwarancji producent może uwolnić się od odpowiedzialności tylko wtedy, gdy wykaże, że wada była następstwem okoliczności, za które odpowiedzialności nie ponosi (ust. 2), a w szczególności spowodowana została po wydaniu przedmiotu odbiorcy przez przypadek, z winy osoby trzeciej, wskutek niewłaściwego obchodzenia się lub niewłaściwej konserwacji przedmiotu itp.

§ 37. 1. Terminy gwarancji wynoszą 12 miesięcy od dnia oddania przedmiotu do użytku, jednak nie więcej niż 24 miesiące od dnia wydania jednostce, która nabyła go bezpośrednio od producenta.

2. Terminy gwarancji określone w ust. 1 będą stosowane w przypadkach, gdy w branżowych warunkach dostaw, w katalogach, cennikach, kartach gwarancyjnych wydawanych przez producentów i doręczonych przy zawarciu umowy albo w umowach nie zostaną ustalone inne terminy gwarancyjne. Ustalenie krótszych terminów gwarancji niż przewidziane w ust. 1 dopuszczalne jest tylko na podstawie zezwolenia ministra nadzorującego głównych producentów, udzielonego w porozumieniu z ministrami nadzorującymi głównych odbiorców. Gdy wszystkie lub część przedmiotów danego rodzaju przeznaczona jest na zaopatrzenie ludności, wymagana jest również zgoda Ministra Handlu Wewnętrznego.

3. W trybie określonym w ustępie poprzedzającym można także ustalić, że termin gwarancji ulega przedłużeniu lub

skróceniu w zależności od czasu użytkowania w ciągu doby albo zamiast okresu gwarancji wprowadzić odpowiedzialność producenta w razie ujawnienia wady przed wykonaniem określonej pracy (droga przebyta przez samochód, ilość obrotów maszyny itp.).

4. Dostawca, który nabył przedmiot w celu dalszej odsprzedaży, zapewnia odbiorcy gwarancję producenta na okres nie krótszy niż 12 miesięcy od wydania przedmiotu, a jeżeli w trybie określonym w ustępach poprzedzających upoważniony został do udzielania gwarancji z krótszym terminem — do upływu tego terminu.

5. W razie niezapewnienia gwarancji producenta przewidzianej w ust. 4 dostawca udziela odbiorcy gwarancji we własnym imieniu do upływu terminu określonego w ust. 4 i obowiązany jest na żądanie odbiorcy wystawić kartę gwarancyjną.

§ 38. 1. Na przedmioty określone w przepisach szczególnych producent obowiązany jest wystawić karty gwarancyjne.

2. Karty gwarancyjne zawierać powinny w szczególności następujące dane:

- 1) nazwę zakładu produkcyjnego oraz nazwę i adres zakładu, do którego zgłaszać należy prawa z tytułu gwarancji i ewentualnie przedmiot dostarczyć w razie stwierdzenia wad,
- 2) datę wydania przedmiotu jednostce, która nabyła go bezpośrednio od producenta i oznaczenie przedmiotu (numer itp.),
- 3) w razie odsprzedaży — datę wydania przedmiotu jednostce gospodarki uspołecznionej lub osobie nie będącej taką jednostką,
- 4) terminy gwarancji i wzmiankę, że w razie odsprzedaży przedmiotu osobie nie będącej jednostką gospodarki uspołecznionej termin gwarancji, liczony od dnia oddania przedmiotu do użytku, rozpoczyna się najpóźniej w chwili wydania go jednostce nie będącej jednostką gospodarki uspołecznionej,
- 5) wzmiankę, że w razie ujawnienia wady w terminie gwarancyjnym kupujący może żądać usunięcia wady lub dostarczenia zamiast przedmiotu wadliwego — przedmiotu wolnego od wad oraz odszkodowania, a inne prawa z tytułu rękojmi za wady fizyczne wykonywać dopiero wtedy, gdy producent we właściwym czasie nie uczyni zadość obowiązkom wynikającym z gwarancji,
- 6) wzmiankę, że gwarancja obejmuje tylko wady, które powstały z przyczyny tkwiącej w sprzedanym przedmiocie, a w szczególności z powodu złej konstrukcji, montażu, nieodpowiednich materiałów lub wadliwej robocizny.

3. Dane wymienione w ust. 2 pkt 3 podaje zakład, który przedmiot odsprzedaje.

§ 39. Przepisy §§ 36—38 stosuje się odpowiednio, gdy gwarancja udzielona została przez osobę nie będącą producentem przedmiotu, a także w razie udzielenia gwarancji na przedmioty nie wymienione w § 36 ust. 1.

§ 40. 1. Jeżeli odbiorca odstępuje od umowy z powodu wady dostarczonego przedmiotu, strony powinny sobie nawzajem zwrócić otrzymane świadczenia według przepisów o odstąpieniu od umowy.

2. Jeżeli odbiorca żąda obniżenia ceny z powodu wad rzeczy sprzedanej, obniżenie następuje w takim stosunku, w jakim wartość przedmiotu wolnego od wad pozostaje do jego wartości obliczonej z uwzględnieniem istniejących wad.

§ 41. 1. Jeżeli z powodu wady dostarczonego przedmiotu odbiorca odstępuje od umowy albo żąda obniżenia ceny, może on żądać naprawienia szkody poniesionej wskutek istnienia wad przedmiotu (§§ 83 i 91), chyba że szkoda jest następstwem okoliczności, za które dostawca nie ponosi odpowiedzialności (§ 83). W ostatnim wypadku odbiorca może żądać tylko naprawienia szkody, jaką poniósł przez to, że zawarł umowę nie wiedząc o istnieniu wady. W szczególności odbiorca może żądać zwrotu kosztów zawarcia umowy, przewozu, odbioru, przechowania, ubezpieczenia i dokonanych nakładów w zakresie, w jakim z czynności tych nie odniósł korzyści.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy kupujący żąda dostarczenia przedmiotów wolnych od wad zamiast wadliwych albo usunięcia wady przez dostawcę.

§ 42. 1. Jeżeli z powodu wady przedmiotu nadesłanego z innej miejscowości odbiorca odstępuje od umowy albo żąda dostarczenia przedmiotów wolnych od wad zamiast przedmiotów wadliwych, nie może on odesłać przedmiotu bez uprzedniego porozumienia się z dostawcą i obowiązany jest postarać się o jego przechowanie na koszt dostawcy, dopóki w normalnym toku czynności dostawca nie będzie mógł postąpić z przedmiotem według swego uznania.

2. Jeżeli istnieje niebezpieczeństwo pogorszenia przedmiotu dostawy, odbiorca jest uprawniony, a gdy interes dostawcy tego wymaga — obowiązany sprzedać przedmiot z zachowaniem należytej staranności. Uprawnienie to przysługuje odbiorcy także wtedy, gdy dostawca zwleka z wysłaniem dyspozycji albo gdy przechowanie przedmiotu wymaga znacznych kosztów lub jest nadmiernie utrudnione. W tych przypadkach odbiorca może również odesłać przedmiot dostawcy na jego koszt i niebezpieczeństwo.

3. Jeżeli przedmiot przechowywany jest we własnych pomieszczeniach odbiorcy, odbiorca może żądać zwrotu kosztów przechowania w wysokości opłaty, jaka należałaby się przedsiębiorstwu prowadzącemu dom składowy.

4. O zamiarze sprzedaży odbiorca powinien w miarę możliwości zawiadomić dostawcę, w każdym razie powinien wysłać mu zawiadomienie niezwłocznie po dokonaniu sprzedaży.

§ 43. W przypadkach, o których mowa w § 31, odbiorca może wezwać dostawcę do odpowiedniego oznaczenia przedmiotu, który z powodu wad posiada mniejszą wartość, wyznaczając mu w tym celu odpowiedni termin. W razie nieoznaczenia przedmiotu w terminie odbiorca może przedmiot sam oznaczyć w sposób określony przez rzeczoznawców i obciążyć kosztami dostawcę.

Rozdział 6.

Wydanie przedmiotu dostawy.

§ 44. 1. Jeżeli dostawa następuje przez wysyłkę, dostawca wysła najpóźniej w dniu następnym po oddaniu przesyłki do przewozu zawiadomienie pod adresem, pod którym został wysłany przedmiot dostawy. W zawiadomieniu należy podać numer zamówienia (umowy) lub dodatkowej dyspozycji (§ 9), adres, pod jakim przedmiot wysłano, i datę wysyłki, a w razie gdy przesyłka została wysłana koleją lub drogą wodną — ponadto numer wagonu lub nazwę statku i numer listu przewozowego oraz dane co do ilości i rodzaju wysłanych przedmiotów.

2. Jeżeli dostawa następuje bezpośrednio do punktu sprzedaży detalicznej, odpis faktury wysłanej odbiorcy należy przelać jednocześnie właściwej hurtowni.

3. Jeżeli dostawa następuje przy użyciu własnych środków transportowych dostawcy, przedmiot dostawy powinien być dostarczony do miejsca wskazanego w umowie w normalnych godzinach pracy. O dniu, w którym dostawa będzie wykonana, dostawca powinien zawiadomić odbiorcę dnia poprzedniego.

§ 45. 1. Gdy w umowie zastrzeżono, że przed wysyłką przedmiotu dostawy przeprowadzone zostanie badanie techniczne w obecności przedstawiciela odbiorcy albo że w obecności odbiorcy powinno nastąpić załadowanie, dostawca obowiązany jest zawiadomić odbiorcę na 7 dni wcześniej o dniu i godzinie, w której próby techniczne zostaną przeprowadzone albo nastąpi załadowanie.

2. W razie nieprzybycia przedstawiciela odbiorcy w terminie określonym w ust. 1 próby techniczne lub załadowcze mogą być przeprowadzone bez udziału odbiorcy.

§ 46. 1. Jeżeli obowiązujące przepisy przewidują taką możliwość, dostawca zażąda w liście przewozowym, aby przewoźnik przeważył przesyłkę przy załadowaniu, przeliczył ilość skrzyń, beł itp.

2. Jeżeli przesyłka następuje w więcej niż jednej skrzyni, beczce, worku itp. albo zawiera więcej niż jeden rodzaj przedmiotu dostawy, do przesyłki i listu przewozowego należy załączyć specyfikację wysłanych przedmiotów dostawy. Specyfikacja powinna określać przedmiot dostawy w sposób przewidziany w § 11 ust. 1 pkt 5. W specyfikacji powinny być podane numer i data zamówienia, umowy lub dodatkowej dyspozycji (§ 9).

§ 47. W razie niezłączenia do przesyłki lub do listu przewozowego specyfikacji lub niewysłania w terminie zawiadomienia (§ 44) dostawca zapłaci odbiorcy odszkodowanie przewidziane w § 90.

§ 48. 1. Korzyści i ciężary oraz niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia przechodzą na odbiorcę z chwilą, gdy w celu dostarczenia przedmiotu dostawca wydał go przewoźnikowi.

2. Dostawca ponosi odpowiedzialność za wadę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności na skutek wad przedmiotu dostawy, niewłaściwego załadowania lub opakowania.

§ 49. 1. Obowiązek ubezpieczenia przedmiotów dostawy w transporcie i pokrycia związanych z tym kosztów oraz dochodzenia odszkodowania ciąży na tej ze stron, która zgodnie z umową lub warunkami dostawy ponosi ryzyko przypadkowej utraty lub uszkodzenia w czasie transportu.

2. W razie gdy na podstawie zarządzenia właściwego organu naczelnego administracji państwowej odbiorca zwolniony jest od obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia na czas transportu w formie polisy obrotowej, ryzyko zaś przypadkowej utraty lub uszkodzenia ponosi odbiorca, dostawca obowiązany jest na żądanie odbiorcy ubezpieczyć przedmiot dostawy na rzecz i koszt odbiorcy.

§ 50. 1. Dochodzenie odszkodowania od zakładu ubezpieczeń należy do strony, na której rzecz przedmiot dostawy był ubezpieczony. Druga strona obowiązana jest wysłać wskazane dokumenty w ciągu 5 dni od dnia otrzymania takiego żądania.

2. Postępowanie niezbędne dla zabezpieczenia prawa do odszkodowania i ewentualnie praw regresowych przeprowadza odbiorca przesyłki.

§ 51. 1. Jeżeli w umowie przewidziano, że przedmiot dostawy powinien być wydany ze składu albo jeśli odbiorca

później tego zażądał, dostawca prześle odbiorcy zawiadomienie, którego dnia przedmiot powinien być odebrany.

2. Odbiorca prześle w dniu wskazanym w zawiadomieniu swego przedstawiciela dla dokonania odbioru.

3. Jeżeli odbiorca dopuści się zwłoki w odbiorze przedmiotu sprzedanego, dostawca może oddać przedmiot dostawy na przechowanie na koszt i niebezpieczeństwo odbiorcy. Dostawca może również sprzedać przedmiot na rachunek odbiorcy, powinien jednak uprzednio wyznaczyć odbiorcy dodatkowy termin do odbioru, chyba że przedmiot narażony jest na zepsucie lub z innych względów groziłaby szkoda.

§ 52. Dostawca wyda przedmiot dostawy przedstawicielowi odbiorcy po przedstawieniu przez niego upoważnienia do odbioru, wylegitymowaniu i podpisaniu pokwitowania.

§ 53. 1. Upoważnienie do odbioru przedmiotu dostawy powinno być sporządzone na blankiecie odbiorcy i podpisane przez osobę uprawnioną pod pieczętką odbiorcy.

2. W upoważnieniu należy określić dokładnie przedmiot dostawy i termin ważności upoważnienia.

3. Oryginał upoważnienia dostawca zatrzymuje i załącza do pokwitowania wydanego przez osobę upoważnioną do odbioru.

4. Jeżeli osobą odbierającą legitymuje się upoważnieniem stałym, dostawca zanotuje na pokwitowaniu datę, numer upoważnienia oraz nazwisko i stanowisko osoby, która upoważnienie podpisała.

Rozdział 7.

Opakowanie.

§ 54. 1. Dostawca powinien przedmiot dostawy wydać odbiorcy w opakowaniu odpowiadającym Polskim Normom, a w ich braku — normom branżowym lub warunkom odpowiednim do właściwości przedmiotu dostawy. Opakowanie powinno odpowiadać środkowi transportowemu, jaki będzie użyty.

2. Obowiązek wydania przedmiotu w opakowaniu nie dotyczy przypadków, gdy według istniejącego zwyczaju przedmiot wydawany jest bez opakowania lub gdy strony tak się umówiły.

3. Przepisów o opakowaniach nie stosuje się do butli do gazów technicznych.

§ 55. 1. Przyjmuje się w razie wątpliwości, że przedmiot sprzedany został wraz z opakowaniem i że cena opakowania normalnie stosowanego w obrocie wliczona została w cenę przedmiotu dostawy.

2. Przepisy ust. 1 nie znajdują zastosowania:

- 1) gdy cena ustalona została za ciężar netto; w przypadku tym odbiorca obowiązany jest zapłacić za opakowanie cenę ustaloną w umowie lub w obowiązujących przepisach;
- 2) gdy przedmiot wydany zostaje w pojemnikach przystosowanych do przechowania suchego lodu lub artykułów chemicznych, w beczkach dębowych lub metalowych albo w opakowaniu aluminiowym do kwasu azotowego oraz na bębnach kablowych; w takich przypadkach przyjmuje się w razie wątpliwości, że pojemniki, beczki, opakowania aluminiowe i bębny kablowe zostały odbiorcy pożyczony i że odbiorca obowiązany jest zwrócić opakowania te same lub takie same, po tych samych przedmiotach niezwłocznie po zwolnieniu, jednak nie później

niż w terminie określonym w umowie, a jeżeli w umowie terminu nie określono — w terminie określonym w cennikach, katalogach lub osobnych publikacjach podanych odbiorcy do wiadomości przed zawarciem lub przy zawarciu umowy (opakowanie pożyczone).

§ 56. Jeżeli w umowie przewidziano opakowanie specjalne, różnicę kosztów opakowania specjalnego ponosi odbiorca.

§ 57. Opakowania pożyczone oznaczone być powinny znakiem „p” lub „zwr”, a opakowania, które dostawca powinien odkupić — znakiem „o” lub „odsp.”

Opakowania pożyczone.

§ 58. 1. Odbiorca, który nie zwrócił w terminie opakowania pożyczonego ani takiego samego opakowania po takim samym przedmiocie, obowiązany jest zapłacić za każdy dzień zwłoki odszkodowanie w wysokości 5% wartości opakowania. Odszkodowanie za zwłokę nie może łącznie przekroczyć dwukrotnej wartości opakowania w stanie nowym. Jeżeli opakowanie nie zostanie zwrócone po upływie 40 dni od terminu zwrotu ustalonego w umowie, dostawca może zażądać od odbiorcy — oprócz odszkodowania za zwłokę — zapłaty kwoty odpowiadającej wartości nie zwróconego opakowania.

2. Odbiorca nie może zwolnić się od zapłaty odszkodowania za zwłokę i wartości opakowania powołaniem się na okoliczność, że opakowanie, w którym przedmiot został dostarczony, zostało zniszczone lub zginęło i że nabycie takiego samego opakowania okazało się niemożliwe.

§ 59. 1. Odbiorca, który otrzymał przedmiot dostawy w opakowaniu uszkodzonym lub wadliwym, dla zachowania z tego tytułu roszczeń do dostawcy powinien wykonać czynności, które są wymagane dla zachowania roszczeń z tytułu rękojmi za wady przedmiotu dostawy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadkach, gdy odbiorca zwraca opakowanie o mniejszej wartości, niż otrzymał, albo uszkodzone.

§ 60. 1. Odbiorca obowiązany jest przesłać opakowanie na własny koszt, ale na niebezpieczeństwo dostawcy, do miejsca wskazanego w umowie lub w fakturze.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadkach:

- 1) gdy opakowanie zostaje odesłane przez odbiorcę własnym środkiem transportowym; w takich przypadkach niebezpieczeństwo uszkodzenia lub utraty w drodze ponosi odbiorca, a dostawa powinna nastąpić do magazynu lub składu dostawcy,
- 2) gdy dostawca dostarcza towar bezpośrednio własnym transportem do punktów sprzedaży detalicznej; w tym przypadku dostawca obowiązany jest odebrać opakowanie w miejscu, do którego zostało dostarczone.

§ 61. Odbiorca powinien oczyścić opakowanie przed wydaniem go dostawcy, ale nie ma obowiązku usuwania resztek przedmiotu, który został w opakowaniu dostarczony, jeżeli wymaga to użycia specjalnych środków chemicznych albo zastosowania specjalnych urządzeń, których odbiorca nie posiada.

§ 62. Jeżeli odbiorca zwraca opakowanie uszkodzone lub nie oczyszczone należycie, stosuje się odpowiednio przepisy o terminach zawiadomienia o wadach dostarczonych przedmiotów. Dostawca może w takim przypadku żądać wynagrodzenia poniesionej szkody, a w każdym razie zapłaty

odszkodowania umownego za wady, obliczonego w procencie od wartości opakowania nie uszkodzonego.

§ 63. Przepisy warunków dostaw o ubezpieczeniu stosuje się odpowiednio w razie zwrotu opakowań.

Opakowania sprzedawane.

§ 64. Jeżeli wartość opakowania sprzedanego nie została wliczona w cenę przedmiotu dostawy (opakowanie fakturowane), w fakturze należy uwidocznic w osobnej pozycji cenę opakowania ustaloną dla takich dostaw zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 65. 1. Odbiorca, który otrzymał przedmiot dostawy w opakowaniu fakturowanym, nadającym się do ponownego użytku, jeżeli nie odsprzedaże przedmiotu w tym samym opakowaniu innej jednostce, powinien to samo opakowanie po jego zwolnieniu albo takie samo po takich samych artykułach odsprzedaże dostawcy, który obowiązany jest je kupić za cenę określoną w sposób podany w § 64.

2. Dostawca może w umowie, dodatkowej dyspozycji, akceptacji zamówienia lub w fakturze wskazać odbiorcy jednostkę, której zwolnione opakowanie należy przesłać i która za to opakowanie zapłaci (ust. 1).

3. Dostawca ponosi odpowiedzialność za zapłatę należności przez wskazanego przez siebie nabywcę opakowania.

§ 66. Przepisy §§ 61—63 stosuje się odpowiednio do opakowań fakturowanych.

§ 67. Jeżeli cena opakowania nadającego się do ponownego użytku została wliczona w cenę przedmiotu dostawy (opakowanie fakturowane), dostawca obowiązany jest opakowanie odkupić tylko wtedy, gdy zastrzeżono to w umowie.

Rozdział 8.

Cena. Sposób zapłaty.

§ 68. 1. Jeżeli z naruszeniem przepisów w umowie zastrzeżono inną cenę niż obowiązująca, odbiorca powinien zapłacić cenę obowiązującą, może jednak odstąpić od umowy, jeżeli cena ta jest wyższa od umówionej.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, dostawca nie może żądać zapłaty ceny wyższej niż umówiona, jeżeli przedmiot dostawy został już odbiorcy wydany, a jego zwrot w stanie nie naruszonym nie jest możliwy, chyba że dostawca wykaże, że odbiorca wiedział o tym, że cena ustalona została w umowie niezgodnie z przepisami.

§ 69. 1. Jeżeli po zawarciu umowy wydane zostało zarządzenie o ustaleniu lub zmianie cen, kupujący powinien zapłacić cenę obowiązującą w chwili wydania przedmiotu dostawy, chyba że zarządzenie o cenach stanowi inaczej lub wprowadza tylko cenę maksymalną.

2. W razie wątpliwości przyjmuje się, że cena obejmuje koszt wydania w miejscu oznaczonym w umowie, a w szczególności koszty zmierzenia lub zważenia.

3. Jeżeli cena została ustalona franco stacja załadowania, koszty załadowania obciążają dostawcę, a koszty przewozu przeładunku w drodze i wyładowania na stacji przeznaczenia — odbiorcę.

4. Jeżeli nie przewidziano inaczej, cena franco stacja przeznaczenia obejmuje koszty związane z załadowaniem i przewozem ładunku zwyczajną wagonową przesyłką kolejową, rzeczną, kolejowo-rzeczną lub rzeczno-kolejową do sta-

cji kolejowej lub portu rzeczno-żeglarskiego wskazanego przez odbiorcę.

5. Odbiorca, który żąda innego rodzaju przesyłki lub przewozu innym środkiem transportowym niż wymienione w ust. 4, ponosi różnicę kosztów przewozu.

6. Jeżeli cena została ustalona franco stacja przeznaczenia, a strony przewidziały w umowie odbiór z zakładu produkcyjnego, odbiorcy przysługuje zwrot kosztów związanych z wysyłką w zryczałtowanej wysokości, a w razie braku przepisów o określeniu wysokości ryczałtu — w wysokości rzeczywiście poniesionych kosztów, najwyżej jednak w wysokości średnich kosztów transportu kolejaj.

7. W razie gdy w umowie zastrzeżono, że dostawa dokonywana będzie specjalnymi środkami transportowymi dostarczonymi przez odbiorcę (np. odbiór węgla kolejaj linowaj, własnym taborem kolejowym) lub taborem samochodowym, odbiorcy przysługuje zwrot kosztów przewozu, jednak najwyżej w wysokości średnich kosztów transportu kolejaj franco stacja przeznaczenia.

§ 70. 1. Gdy cena ustalona została franco stacja przeznaczenia, a:

- 1) miejsce załadowania i odbioru znajduje się w granicach tej samej miejscowości lub
- 2) przepisy kolejowe wyłączaj transport kolejowy — dostawca bez względu na to, jakiego środka transportowego użył, nie może domagać się dopłaty za transport przedmiotu dostawy do miejsca wskazanego w umowie.

2. W przypadkach określonych w ust. 1, jeżeli odbiorca odebrał przedmiot dostawy ze składu dostawcy, odbiorcy przysługuje zwrot kosztów transportu.

3. Cena ustalona loco skład dostawcy obejmuje koszt załadowania na środek transportowy odbiorcy. Odbiorcy, który dokonał załadowania własnymi środkami, przysługuje zwrot kosztów załadowania w wysokości określonej w przepisach szczególnych, a w razie braku takich przepisów — w wysokości rzeczywiście poniesionej, chyba że strony umówiły się inaczej.

§ 71. Zakupy w punktach sprzedaży detalicznej dokonywane są loco punkt sprzedaży, przy czym koszty załadowania i odbioru obciążaj odbiorcę. Koszty załadowania i odbioru obciążaj odbiorców uprawnionych do zakupu wyłączenie po cenach detalicznych również wtedy, gdy odbieraj oni artykuły od producenta lub ze składu hurtowego.

§ 72. 1. Odbiorca obowiązany jest zapłacić cenę w ciągu 5 dni roboczych po otrzymaniu przedmiotu dostawy; termin dla zapłaty upływa jednak dopiero po upływie 5 dni po upływie terminu dla odbioru jakościowego, jeżeli:

- 1) przedmiot dostawy dostarczony został hurtowni lub jednostce handlu detalicznego z zakładu lub magazynu producenta albo
- 2) w umowie zawartej przez hurtownię z inną hurtownię lub jednostkaj handlu detalicznego zastrzeżono, że zapłata nastapi po upływie terminu dla odbioru jakościowego.

Jeżeli faktura nadeszła po otrzymaniu dostawy lub po upływie terminu dla odbioru jakościowego, termin upływa w 5 dniu roboczym po otrzymaniu faktury.

2. Jeżeli odbiorca nie zgłasza się po odbiór w miejscu i w terminie wynikającym z umowy, termin dla zapłaty ceny upływa w 5 dniu roboczym od otrzymania przez odbiorcę faktury, ale nie wcześniej niż po otrzymaniu przez niego zawiadomienia o przygotowaniu przedmiotu do odbioru; termin

dla zapłaty upływa jednak nie wcześniej niż po upływie 14 dni (§ 34 ust. 2) od dnia, w którym zgodnie z zawiadomieniem o przygotowaniu przedmiotu odbiorca obowiązany był go odebrać, jeżeli:

- 1) wydany miał być z zakładu (magazynu) producenta hurtowni albo przedsiębiorstwu handlu detalicznego albo
- 2) w umowie zawartej przez hurtownię z inną hurtownię lub przedsiębiorstwem handlu detalicznego zastrzeżono, że zapłata nastapi dopiero po upływie terminu dla odbioru jakościowego.

3. Jeżeli termin zapłaty ustalony w sposób określony w ust. 1 lub ust. 2 upłynąłby przed terminem dostawy przewidzianym w umowie, odbiorca może zapłacić cenę w ciągu 5 dni roboczych od upływu terminu dostawy ustalonego w umowie.

4. Jeżeli przedmiot przesyłany miał być na niebezpieczeństwo odbiorcy i przesyłka zaginęła w drodze, odbiorca powinien zapłacić cenę nie później niż w ciągu 5 dni roboczych po otrzymaniu faktury i dowodu, że przesyłka wydana została przewoźnikowi, że zaginęła w drodze i że dostawca zgłosił z tego tytułu reklamację do przewoźnika, chyba że termin zapłaty ustalony stosownie do ust. 3 upływa wcześniej lub później.

§ 73. 1. Odbiorca, który zgłasza roszczenia z tytułu rękojmi, może wstrzymać zapłatę ceny do czasu dokonania przez dostawcę napraw lub uzupełnienia przedmiotu dostawy albo dostarczenia zamiast przedmiotów wadliwych — przedmiotów wolnych od wad. W razie niezgłoszenia takich żądań przez odbiorcę przed upływem terminu do zapłaty, określonego na podstawie § 72, odbiorca powinien najpóźniej w ostatnim dniu tego terminu zapłacić cenę ustaloną w sposób przewidziany w § 40 ust. 2.

2. Odbiorca może z należnej ceny potrącić przysługujaj mu od dostawcy odszkodowanie z tytułu rękojmi za wady i za zwłokę.

§ 74. Przepisów §§ 72 i 73 nie stosuje się, gdy strony w ramach obowiązujajcych przepisów o rozliczeniach umówiły się inaczej co do terminów i sposobu zapłaty albo gdy w branżowych warunkach dostaw lub w innych aktach normatywnych wprowadzone zostały przez właściwe organy szczególne tryby i terminy rozliczeń.

§ 75. 1. Jeżeli odbiorca nie zapłacił dostawcy należności za wcześniej wykonane świadczenia albo z innych powodów istniejaj uzasadnione wątpliwości co do tego, czy zapłaci cenę w terminie, dostawca może uzależnić wykonanie dostaw od ustanowienia akredytywy.

2. Żądanie ustanowienia akredytywy powinno być zgłoszone w takim terminie, aby odbiorca mógł w normalnym toku spraw załatwić odpowiednie czynności bankowe, chyba że zachowanie tego terminu nie jest możliwe wobec spóźnionego powzięcia wiadomości o faktach uzasadnizajcych żądanie zabezpieczenia.

3. Odbiorca może zastrzec, że akredytywa nie zostanie wypłacona w całości lub w części w razie złożenia przez odbiorcę opinii urzędowego rzeczoznawcy stwierdzajcej, że przedmiot dostawy nie odpowiadaj warunkom umowy, i do wodu, że odbiorca zgłosił roszczenia z tytułu rękojmi.

Rozdział 9.

Zmiana, odstąpienie od umowy i jej rozwiązanie.

§ 76. 1. Gdy jedna ze stron nie wykonuje swych zobowiązań, druga strona może według swego wyboru albo do-

chodzić wykonania zobowiązania, albo wyznaczyć dodatkowy termin do wykonania zobowiązania z zastrzeżeniem, że w razie bezskutecznego upływu terminu dodatkowego od umowy odstąpi.

2. Odbiorca może odstąpić od umowy bez udzielenia terminu dodatkowego, jeżeli wykonanie dostawy po terminie ustalonym w umowie byłoby dla niego bezprzedmiotowe.

3. Jeżeli strony zastrzegły sobie prawo odstąpienia od umowy w razie niewykonania dostawy w terminie ściśle oznaczonym, odbiorca w razie zwłoki drugiej strony może bez wyznaczenia dodatkowego terminu oświadczyć, że od umowy odstępuje.

§ 77. Odbiorca może odstąpić od umowy z winy dostawcy, jeżeli wykonanie umowy powierzone zostało bez zgody odbiorcy osobie nie będącej jednostką gospodarki uspołecznionej.

§ 78. W razie oświadczenia przez odbiorcę przed ustalonym terminem dostawy, że nie przyjmie części lub całości dostaw przewidzianych w umowie, ponieważ powstałyby wskutek tego szkody gospodarcze, dostawca zaniecha wykonywania dostaw, z których odbiorca zrezygnował, a odbiorca obowiązany jest w tym przypadku zapłacić dostawcy odszkodowanie ustalone na ogólnych zasadach. Nieważne są postanowienia umów zobowiązujących w takim przypadku odbiorcę do zapłaty odstępnego lub odszkodowania umownego.

§ 79. Strony mogą za wzajemną zgodą zmienić lub rozwiązać umowę w przypadkach gospodarczo uzasadnionych. W razie nieosiągnięcia porozumienia komisja arbitrażowa na wniosek jednej ze stron wyda orzeczenie o zmianie lub rozwiązaniu umowy, jeżeli jednostka nadrzędna strony pozwanej w ciągu 14 dni od otrzymania zawiadomienia, że wniosek wpłynął, nie oświadczy, że wyda we własnym zakresie decyzje co do obowiązków pozwanego w spornej kwestii (§ 20).

§ 80. 1. W razie wydania przez jednostki nadrzędne stron zgodnej decyzji, z której wynika obowiązek zmiany lub rozwiązania umowy, odbiorca obowiązany jest przesłać dostawcy pismo o odstąpieniu od umowy lub projekt zmian umowy w terminie 7 dni od dnia, w którym została doręczona decyzja, a w razie niewykonania tego obowiązku — zapłacić odszkodowanie określone w § 90. W uzgodnieniu dostaw można przewidzieć krótszy termin do wprowadzenia zmian do umów.

2. O dokonaniu zmiany lub rozwiązaniu umowy na dostawę przedmiotów objętych rozdzielnikiem lub asygnatą dostawca zawiadomi właściwą jednostkę zbytu.

3. Jeżeli w decyzji dotyczącej zmiany umowy przewidziano, że dostawca powinien dostarczyć więcej przedmiotów lub inne niż przewidziane w umowie, dostawa tych przedmiotów może nastąpić dopiero po nadesłaniu przez odbiorcę zamówienia lub po zaakceptowaniu przez niego projektu umowy nadesłanego przez dostawcę.

§ 81. Oświadczenia w sprawie odstąpienia od umowy lub jej zmiany albo rozwiązania składane być powinny na piśmie. Przepis § 3 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 82. 1. Dostawy zalicza się na poczet wykonania rozdzielnika tego roku kalendarzowego, w którym zostały faktycznie wykonane.

2. Umowy zawarte w ramach rozdzielnika lub na podstawie asygnaty, nie wykonane do dnia 31 grudnia, podle-

gają wykonaniu w roku następnym, jeżeli odbiorca do dnia 20 stycznia nie zawiadomi dostawcy, że od umowy odstępuje. Dostawca, który nie wykonał umowy w poprzednim roku kalendarzowym, obowiązany jest do zapłaty odszkodowania za okres od dnia, w którym dostawa miała być wykonana, do dnia jej wykonania.

3. W razie nieskorzystania przez odbiorcę z prawa odstąpienia od umowy strony powinny przeprowadzić zmiany umów poprzednio zawartych w ramach rozdzielnika lub na podstawie asygnaty na rok następny.

Rozdział 10.

Odszkodowanie.

§ 83. 1. Strona, która nie wykonała zobowiązania lub wykonała je nienależycie, powinna zapłacić drugiej stronie odszkodowanie w wysokości określonej w §§ 90—92 (odszkodowanie umowne) lub ustalone na zasadach ogólnych, jeżeli jest wyższe.

2. Odszkodowanie umowne (kara umowna) należy się bez względu na wysokość szkody i nawet wtedy, gdy szkody nie można wykazać.

3. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez jedną ze stron druga strona może żądać zapłaty odszkodowania na zasadach ogólnych, choćby w §§ 90—92 za takie naruszenie odszkodowania umownego nie przewidziano.

§ 84. Od obowiązku zapłaty odszkodowania umownego można się uwolnić tylko przez wykazanie, że niewykonanie zobowiązania lub nienależyte jego wykonanie nastąpiło skutkiem zdarzeń, którym niepodobna zapobiec lub przeszkodzić przy istniejącym stanie wiedzy technicznej.

§ 85. 1. Jeżeli niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpi wskutek wydania decyzji przez organ (organizację) nadrzędny dostawcy, a w szczególności wskutek zmiany wskaźników produkcji, przydziałów, norm itp., dostawca odpowiedzialny jest za szkodę, chyba że wykaze:

- 1) że niezwłocznie po otrzymaniu decyzji zawiadomił organ (organizację) nadrzędny o skutkach, jakie decyzja będzie miała, jeżeli chodzi o wykonanie zobowiązań zaciągniętych przez dostawcę względem osób trzecich, a organ (organizacja) nadrzędny odmówił zmiany decyzji, oraz
- 2) że nie później niż w ciągu 7 dni od otrzymania decyzji wysłał odbiorcy zawiadomienie o niemożności wykonania zobowiązania z powodu wydania decyzji przez organ (organizację) nadrzędny.

2. Jeżeli zgodnie z ust. 1 dostawca zwolniony jest od obowiązku zapłaty odszkodowania, odszkodowanie zapłacić powinien organ (organizacja), który wydał decyzję (art. 6 ust. 2 dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umowach dostawy, pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej — Dz. U. Nr 16, poz. 87). Od obowiązku zapłaty odszkodowania organ (organizacja) nadrzędny może się zwolnić tylko przez wykazanie albo że jest właściwy na podstawie przepisów szczególnych do wydawania decyzji wiążących wszystkie jednostki gospodarki uspołecznionej, albo że wydanie decyzji było konieczne dla wykonania uchwały Rady Ministrów lub dla wykonania zarządzenia ministra właściwego do rozdziału danego artykułu w skali krajowej i bezzwłocznie doręczone zostało dostawcy.

3. Jeżeli niewykonanie w terminie dostawy spowodowane zostało wyłącznie koniecznością uprzedniego wykonania

nia zamówienia na dostawy z rezerwy bilansowej na cele eksportowe, dostawca zwolniony jest od odpowiedzialności za szkodę pod warunkiem, że niezwłocznie po przyjęciu zamówienia na taką dostawę zawiadomił odbiorcę o powstałej przeszkodzie, wyznaczając nowy termin dostawy.

4. Na podstawie ust. 3 dostawca nie może zwolnić się od zapłaty odszkodowania za niewykonanie lub nienależyte (nieterminowe) wykonanie dostaw przedmiotów przeznaczonych na eksport, elementów kooperacyjnych i na inne cele uznane przez Radę Ministrów za priorytetowe.

5. Przepis ust. 3 nie może być powoływany nawet przez analogię w przypadkach, gdy niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania spowodowane zostało potrzebą wykonania innej niż określona w ust. 3 dostawy korzystającej zgodnie z ust. 4 z pierwszeństwa (priorytetu).

§ 86. Okoliczność, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania przez dostawcę było następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań względem dostawcy przez osoby trzecie, nie zwalnia dostawcy od odpowiedzialności za szkodę, chyba że dostawca wykaże, że zarówno osoba trzecia, jak i jej organ (organizacja) nadrzędny z powodów, o których mowa w § 85, zwolnieni są od obowiązku zapłaty odszkodowania należnego dostawcy.

§ 87. W przypadkach gdy z przyczyn, o których mowa w § 85, nie jest możliwe wykonanie zobowiązania zgodnie z umową, dostawca powinien zaniechać wykonania dostawy, chyba że odbiorca w terminie 14 dni od otrzymania zawiadomienia wyrazi zgodę na dostarczenie innych przedmiotów.

§ 88. Przepisy §§ 85 i 86 stosuje się odpowiednio w razie niewykonania zobowiązań przez odbiorcę.

§ 89. 1. Strona, która opóźnia się z zapłatą należnej sumy pieniężnej, obowiązana jest zapłacić drugiej stronie odsetki umowne, a jeżeli w umowie wysokości odsetek nie określono — w wysokości 12% rocznie.

2. Odsetki należą się bez potrzeby wskazania jakiegokolwiek szkody, bez względu na to, czy dłużnik dopuścił się winy.

§ 90. W przypadkach określonych w §§ 22, 47 i 80 odszkodowanie wynosi 100 zł za każdy dzień zwłoki. Łączna suma odszkodowania za zwłokę nie może być wyższa niż 5.000 zł.

§ 91. 1. Jeżeli w umowie nie ustalono odszkodowania umownego w innej wysokości:

- 1) dostawca obowiązany jest zapłacić odbiorcy odszkodowanie w wysokości:
 - a) 10% wartości w przypadkach, gdy odbiorca odstąpił od umowy z winy dostawcy, jednak nie mniej niż 1.000 zł,
 - b) 5% wartości przyjętych przez odbiorcę przedmiotów nie zamówionych albo przedmiotów dostarczonych z wadami (§§ 23, 36, 41) lub w innych asortymentach albo gatunkach niż zamówione, a jeżeli dostawca na żądanie odbiorcy przedmiot naprawił lub wymienił — 2%,
 - c) 5% wartości dostawy, jeżeli przedmiot dostawy powinien być dostarczony w opakowaniu dostawcy, a dostawca wysłał przedmiot bez opakowania lub nieodpowiednio opakowany,
 - d) 1% wartości przedmiotu postawionego przez odbiorcę do dyspozycji dostawcy za każdy dzień zwłoki w zadysonowaniu przedmiotem,

e) 0,2% wartości przedmiotu dostawy dostarczonego z opóźnieniem za każdy dzień zwłoki,

2) odbiorca obowiązany jest zapłacić dostawcy odszkodowanie w wysokości:

- a) 10% wartości przedmiotu dostawy w razie odstąpienia od umowy przez dostawcę z winy odbiorcy,
- b) 0,2% wartości przedmiotu za każdy dzień zwłoki w razie spóźnienia odbioru przedmiotu dostawy.

2. Odszkodowanie za dostarczenie przedmiotu nie zamówionego nie należy się, jeżeli dostawa wykonana została na podstawie zarządzenia organu nadrzędnego, w związku z nadzwyczajnym zdarzeniem, a przedmiot dostawy odpowiada potrzebom, dla której zarządzenie zostało wydane.

3. Gdy obowiązujące dla danego artykułu normy określają próbki reprezentatywne, stanowiące ocenę całej partii przedmiotów, w razie przekroczenia w próbkach normy dopuszczalnych wad odszkodowanie oblicza się od wartości całej partii; w przypadkach gdy w partii przedmiotów możliwe jest oddzielenie przedmiotów wadliwych od nie posiadających wad, w razie niestwierdzenia przy odbiorze metodą reprezentatywną wad lub stwierdzenia ich w ilości nie przekraczającej normy, odszkodowanie oblicza się od wartości przedmiotów posiadających wady przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o wadach ukrytych (§ 34 ust. 5).

4. Gdy dostawca zobowiązał się dostarczyć w tym samym terminie zespół maszyn i urządzeń przeznaczonych na inwestycje, odszkodowanie przewidziane w ust. 1 pkt 1 lit. e) oblicza się od wartości całego zespołu do chwili wydania ostatniej części, bez której zespół ten nie może być eksploatowany.

5. Odszkodowanie umowne określone w ustępach poprzedzających podwyższa się o 100% w przypadkach, gdy z treści umowy wynika, że dostawy miały być wykonane z rezerwy bilansowej na cele eksportowe, w ramach kooperacji przemysłowej lub na inne cele uznane przez Radę Ministrów za priorytetowe.

6. Jeżeli dostawca w danym roku kalendarzowym dostarczył już dwukrotnie takie same przedmioty posiadające wady lub przedmioty różnego rodzaju, ale posiadające takie same wady, począwszy od trzeciej dostawy odszkodowanie określone w ust. 1 pkt 1 lit. b) lub w ust. 5 ulega podwyższeniu o 100%. Za jedną dostawę uważa się całą ilość przedmiotów nadanych za tym samym dokumentem przewozowym lub odebraną ze składu dostawcy za jednym dowodem odbioru. Takimi samymi przedmiotami są przedmioty, które posiadają takie same przeznaczenie i podobne cechy jakościowe.

§ 92. Odszkodowanie za zwłokę (§ 32 ust. 2 i § 36 ust. 5 w związku z § 91 ust. 1 pkt 1 lit. e) i § 83) należy się niezależnie od odszkodowania lub wynagrodzenia szkody za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy. W razie stwierdzenia wad ukrytych odszkodowanie za zwłokę oblicza się w sposób określony w § 36 ust. 5, choćby dostawca nie udzielił gwarancji.

§ 93. Zastrzeżenie w umowie odszkodowania w wysokości niższej niż przewidziana w § 91 dopuszczalne jest tylko za zgodą ministrów, którym podlegają obie strony.

§ 94. 1. Dostawca lub odbiorca nie mają obowiązku dochodzenia odszkodowań, jeżeli ich wysokość z tytułu jednej dostawy nie przekracza 2.000 zł. W innych gospodarczo uzasadnionych przypadkach jednostka nadrzędna strony uprawnionej do żądania zapłaty odszkodowania może na jej wniosek zezwolić na zaniechanie dochodzenia odszkodowania w

całości lub w części. Decyzja jednostki nadrzędnej wydana być powinna na piśmie i zawierać uzasadnienie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do odsetek przewidzianych w § 89, jeżeli należność z tego tytułu nie przekracza 100 zł.

3. Ogólna wysokość odszkodowania za samo opóźnienie wysyłki lub odbioru przedmiotu dostawy nie może przekroczyć 30% wartości dostawy.

4. W przypadkach gdy należność pieniężna przypada jednostce państwowej od jednostki, która nie jest jednostką

państwową, zaniechanie dochodzenia odszkodowania dozwolone jest tylko pod warunkiem zachowania przepisów dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umarzaniu i udzielaniu ulg w spłaceniu należności pieniężnych (Dz. U. Nr 17, poz. 92).

Rozdział 11.

Przedmioty nie zamówione.

§ 95. Odbiorca, który otrzymał przedmioty nie zamówione, jeżeli odmawia ich przyjęcia, powinien postąpić w sposób określony w § 42.